

শনি চৰিত্ৰ

(স্মৃতি-স্মৃতি)

মুখ্য কাশীদাসী মহাভাবতৰ আখৰত

বিবিধ পদা-ছন্দত

অসমীয়াত

শ্ৰীজিহ্নেজ্ঞ নাথ নাথ বি, এৰ দ্বাৰা

ৰচিত

প্ৰাৰ্থনাস্থান :—

ম্যাথৰ ষ্টোৰ্চ, বহা ।

পোঃ বহা ।

নগাৰ্ঠ, (আসাম)

প্ৰকাশক :—

প্ৰহুকাৰ

বেচ খনে ৬০ জনী মাজ ।

Government of Assam
Improvement of Library Service
DISTRICT LIBRARY

Date Label

The book must be returned within 15 days from the date of issue to avoid dislocation in the issue system

Date of issue	Date of issue	Date of issue	Date of issue

পাতনি ।

সমগ্ৰ ভূ-মণ্ডল আৰু ভূ-মণ্ডলৰ অধিবাসী সকলো প্ৰকৃতিৰ জীৱৰ ওপৰত নভোলগলত ঘূৰ্ণায়মান গ্ৰহাদিয়ে যুগলগুৰুৰ ধৰি যি অলৌকিক প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আছে তাক থাকিব, সেই বিষয়ে প্ৰাচীন আৰ্যমহৰ্ষিসকলৰ কঠোৰ সাধনালব্ধ প্ৰত্যক্ষসিদ্ধ জ্যোতিষ শাস্ত্ৰই চূড়ান্ত আৰু অত্ৰান্ত প্ৰমাণ দিয়ে। সমগ্ৰ মানৱজাতিৰ ওপৰত নৱগ্ৰহ-মণ্ডলীৰ যি প্ৰভাৱ তালৈ চাহ গ্ৰহসমূহৰ প্ৰসন্নতা আৰু প্ৰতিকূলতাৰ বিধান সেই ত্ৰিকালবেত্তা মহৰ্ষি সকলেই কৰি থৈ গৈছে।

অসমীয়া প্ৰভাৱশালী মহাগ্ৰহ শনিৰ অলৌকিক ক্ষমতা সম্বন্ধে পুৰাণ, মহাভাৰত আদি প্ৰাচীন হিন্দুশাস্ত্ৰত একাধিক কাহিনী পোৱা যায়। তাৰ ভিতৰত ভাৰতৰ পঞ্চমবেদ স্বৰূপ হিন্দুজাতিৰ অন্ততম মহাকাব্য আৰু ধৰ্ম-গ্ৰন্থ মহাভাৰতৰ বন পৰ্বৰ শ্ৰীবৎস উপাখ্যানো এটি। এই উপাখ্যানটি ভক্তিভাৱে পাঠ বা শ্ৰৱণ কৰিলে শনি গ্ৰহৰ কু-দৃষ্টিজনিত দুখ-দুৰ্গতিৰ হাতসাৰি সংসাৰত মুখে-সম্পদে থাকিব পৰা যায় বুলি শাস্ত্ৰ বিশ্বাসী প্ৰত্যেক হিন্দুৰেই অটল বিশ্বাস। গতিকে সৰ্ব্বসাধাৰণ বাইজৰ সুবিধাৰ কাৰণে মূল কাশীদাসী মহাভাৰতৰ সহায় লৈ, বিবিধ পণ্ড-ছন্দত এই পৱিত্ৰ শ্ৰীবৎস উপাখ্যানটি 'শনি-চৰিত' নাম দি পুথিৰ আকাৰে অসমীয়া ভাষাত ৰচনা কৰা হ'ল। এই পুথিখনি বাইজৰ যৎকিঞ্চিৎ কামত আহি সহানুভূতিৰ সৃষ্টি কৰি লিখকক উৎসাহ কৰিলে নিজৰ পৰিশ্ৰম সফল হোৱা বুলি লিখক ভাবিব। ইতি—৪ শাওন, ১৮৫৮

বিনীত—

ৰচক ।

Let a book will give you joy for long
if handled carefully with clean hands
ও

শনি চৰিত

পদ

অচিন্তা শক্তি. নিতা-সিদ্ধ নিবঞ্জন ।
পঙ্কজ শোভিত যাব যুগল চৰণ ॥
ত্রিকালজ্ঞ যোগবেত্তা সৰ্বজ্ঞান ময় ।
যাহাৰ প্ৰসাদে হয় সৃষ্টি-স্থিতি-লয় ॥
গুণভেদে তিনিমূৰ্ত্তি কৰিয়া ধারণ ।
সৃজন পালন আৰু কৰে সংহারণ ॥
বেদাস্তৰো অগোচৰ যাহাৰ মহিমা ।
ব্ৰহ্মা আদি দেৱে যাব নপায়ন্ত সীমা ॥
ভকত-বৎসল যিটো শশাঙ্ক শেখৰ ।
আন্তিতোষ দিগম্বৰ দেব দেব হৰ ॥
আত্মৰূপে হৃদয়ত থাকিয়া সবাৰ ।
চৰাচৰ ব্যাপ্ত যিটো প্ৰখ্যাত ঠাংকাৰ ॥
তাহাৰ চৰণ-ধূলা মাথাত ধৰিয়া ।
প্ৰণামোঁ ভকতিভৰে গলে বস্ত্ৰ দিয়া ॥
ত্রিলোক জননী দুৰ্গা ব্ৰহ্ম-সনাতনী ।
মঙ্গল কাৰিণী ভক্তি-মুক্তি-প্ৰদায়িনী ॥

আঢ়াশক্তি ভগৱতী দেৱী বিশ্বেশ্বৰী ।
 প্ৰণামেঁ। তাহান পদে দান্তে তূৰ্ণ ধৰি ॥
 বিঘ্ন বিনাশক সৰ্বসিদ্ধিব কাৰণ ।
 গণনাথ লম্বোদৰ পাৰ্ব্বতী নন্দন ॥
 দেৱগণ মাজে অগ্ৰে যাহাৰ পূজন ।
 প্ৰণামেঁ। তাহাৰ দুটি বাতুল চৰণ ॥
 বীণাপানি সবস্বতী বিষ্ণু গনোলোভা ।
 বজত ধৱল যাৰ শৰীৰৰ প্ৰভা ॥
 বাগ্‌দেৱী হংসযানী ত্ৰিলোক ঈশ্বৰী ।
 প্ৰণামেঁ। তাহান দুটি চৰণত ধৰি ॥
 গুৰুৰ চৰণে কৰি একান্ত ভকতি ।
 সাধুজন চৰণত বাখি নিজ মতি ॥
 পঢ়ুছন্দে বিৰচিবোঁ শনিৰ চৰিত ।
 শুনিয়োক নবলোক স্থিৰ কৰি চিত্ত ॥
 ববিস্মৃত মহাগ্ৰহ ছাঁয়াৰ নন্দন ।
 যাহাৰ প্ৰসাদে হয় দুৰ্গতি খণ্ডন ॥
 পিত্ৰি পঞ্চম বেদ শ্ৰীমহাভাৰত ।
 লক্ষ্মণ্যকৈ বিৰচিত ধৰাধামে খ্যাত ॥
 ধৰ্ম্ম আত্মা মহাঋষি বেদব্যাস কৃত !
 জ্ঞানৰ সাগৰ ভাগ ওঠৰ পৰ্ব্বত ॥
 বনপৰ্কে আছে তৈতে শ্ৰীবৎস কাহিনী ।
 কৃষ্ণযুগে শুনে যুধিষ্ঠিৰ মহামানী ॥

শ্ৰীকৃষ্ণ বদন্তি শুনা বাজা যুধিষ্ঠিৰ ।
 সংসাবত শ্ৰেষ্ঠ সত্য জানিবা সুধীৰ ॥
 সত্যৰ পালন হেতু সৃজন জনমে ।
 সত্যবিনে মাৰ বস্তু নাহি ধৰাধামে ॥
 কিন্তু এক কথা বাজা শুনা নিষ্ট কৰি ।
 দৈবৰ নিৰ্বন্ধ কভু খণ্ডাইতে নপাৰি ॥
 জনম মৰণ সুখ আপদ দুস্তৰ ।
 দৈবৰ নিৰ্দেশ মাথোঁ জানা নৰতৰ ॥
 পূৰ্বজন্ম কৰ্মফল দৈব নামে খ্যাত ।
 সেই কৰ্মফল জীৱ ভুঞ্জয় মৰাত ॥
 বনবাস দুখ তযু নিৰ্বন্ধ দৈবৰ ।
 নিজ কৰ্মফল ভুঞ্জি আছা নৰবৰ ॥
 বিশ্বৰ নিয়ন্তা ঘিটো পৰম ঈশ্বৰ ।
 গ্ৰহগণ প্ৰতিনিধি জানিবা তাতৰ ॥
 জীৱৰ শাসন হেতু সৃজন সৰাৰ ।
 গ্ৰহৰুষ্ট ভৈলে জানা নাহিকে নিস্তাৰ ॥
 গ্ৰহদোষে দুখ পায় যত সাধুজন ।
 অৰ্থনাশ, মনস্তাপ ঘটে অলক্ষণ ॥
 পৃথিবীত আছিলেক শ্ৰীবৎস নৃপতি ।
 লক্ষ্মী স্বকপিনী তাৰ ভায়া চিন্তাসতী ॥
 গ্ৰহদোষে ভুঞ্জিলেক অশেষ দুৰ্গতি ।
 ইহাক জানিয়া দুখ এৰ' নৰশক্তি ॥

ସୁଧିଷ୍ଠିର ନିଗଦନ୍ତି ପ୍ରଭୋ ନାବାୟଣ ।
 କିହେତୁ ଭୁଗିଳ ଚୁଖ ଶ୍ରୀବଂସ ବାଜନ ॥
 ତାର ଭାର୍ଯ୍ୟା ଚିନ୍ତାମତୀ କାହାର ନନ୍ଦିନୀ
 ଭୁଞ୍ଜିଲ କତେକ ଚୁଖ କହ ଯଦୁମନି ॥
 ହେନ ଶୁନି ବୁଲିଲନ୍ତୁ ଦେବ ଜଗନ୍ନାଥ ।
 ଶ୍ରୀବଂସ ଆଧ୍ୟାନ ବାଜା ଭୁବନ ବିଧ୍ୟାତ ॥
 ଶ୍ରୀବଂସ-ଚିନ୍ତାବ କଥା କହେ ଯଦୁମନି ।
 ବନପର୍ବେ ପ୍ରକାଶିଣୀ ବ୍ୟାସ ମହାୟନି ॥
 ଶ୍ରୀମତୀଭାବତେ ଆଛି ସୁଧା-ସର୍ବୋବର ।
 ପତ୍ନୀ ଛନ୍ଦେ ବିବହିଲେ ଦୀନ ହୈନ ନର ॥

— —

ଶ୍ରୀବଂସ ବଜାର ବିବରଣ ଆରୁ ବାଜସଭାଳେ
 ଜଙ୍କୀ ଆରୁ ଶନିର ଆଗମନ ।

ପଦ

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବନ୍ଧିତ ଶୁନା ଧର୍ମ ନବବର ।
 ଅମୃତ ସଦୃଶ କଥା ଶ୍ରୀବଂସ ବାଞ୍ଛବ ॥
 ଚିତ୍ରବଧ ନାମେ ଏକ ଆছিল ଭୂପତି ।
 ଶ୍ରୀବଂସ ତାହାର ନାମ ଜ୍ଞାନିଓ ସୁମତି ॥
 ଆବୋହନ କବି ପାଞ୍ଚେ ପିତୃ ସିଂହାସନେ ।
 ପାଲିଳା, ସକଳେ ପ୍ରଜା ଅନେକ ଯତନେ ॥

একছত্ৰী নৰপতি হৈয়া পৃথিবীৰ ।
 শাসিল ধৰণী সেই ত্ৰীবৎস সুধীৰ ॥
 ৰূপত্ৰ কন্দৰ্প সম ত্ৰীবৎস নৃপতি ।
 কুব্ৰেৰ সদৃশ তাৰ ঐশ্বৰ্যা বিভূতি ॥
 দেবগুৰু বৃহস্পতি সম বৃদ্ধমান ।
 পদত বাসবতুল্য বিক্রমে শমন ॥
 চন্দ্ৰ সম সুশীতল সূৰ্য্য সম তেজা ।
 বঘূমনি বাম যেন পালে যত শ্ৰেজা ॥
 শত শত যজ্ঞ ৰাজ্য কৰে অল্পুঠান ।
 ধাৰ্ম্মিক নাছিল কেহ তাহাৰ সমান ।
 তাহাৰ সুধোগ্যা ভাৰ্য্যা চিন্তা মহাসতী ।
 পতিব্ৰতা চিত্ৰসেন ৰাজ্যৰ সন্ততি ॥
 যেনে ৰাজ্য তেনে ৰাণী পতিব্ৰতা অতি ।
 আচবে সকলো ব্ৰত হৈয়া শুদ্ধমতি ॥
 মুক্তহস্তে দান ৰাণী কৰে নিৰন্তৰ ।
 ৰাণীৰ প্ৰসাদে দুখ গৈলা দৰিদ্ৰৰ ॥
 এতিমতে বহি গৈল অনেক বছৰ ।
 দৈবৰ অদ্ভুত লীলা দেখা নৰদৰ ॥
 সিদ্ধৰ তনয়া লক্ষ্মী ছাঁয়া সূত শনি ।
 উভয়ে কবয় দন্দ শুনা নৃপমনি ॥
 লক্ষ্মী বোলে আমি শ্ৰেষ্ঠ সংসাৰ ভিতৰে ।
 শনি বোলে আন পূজ্য নাহি মোত গৰে ॥

ঈমতে বচন-যুদ্ধ দুয়োৰে বাজিল ।
 মীমাংসাৰ হেতু দুয়ো পৃথিবী আসিল ॥
 লক্ষ্মী বোলে নৃপশ্ৰেষ্ঠ শ্ৰীবৎস বাজন ।
 কবোক বিচাৰ সেই ত্ৰায় পৰায়ণ ॥
 তাৰ বাক্যে স্থিৰ হৈবে কোনজন বৰ ।
 স্বৰূপ সিদ্ধান্ত ইটো জানা শনৈশ্চৰ ॥
 এহি বুলি তৈৰ হস্তে আসি দুয়োজন ।
 শ্ৰীবৎস বাজাৰ দ্বাৰে দিল দৰশন ॥
 স্নান হেতু যায় বাজা ইহেন সময় ।
 দ্বাৰে উপনীত লক্ষ্মী শনি মহাশয় ॥
 সভয় অন্তৰে বাজা দুইশাক্তো দেখিয়া ।
 প্ৰণামিলা ভক্তিভাৱে দণ্ডৱত হইয়া ॥
 বুলিবে লাগিলা বাজা গদগদ বাক ।
 কিবাহেতু আসি আছা কহিও আমাক ॥
 কিনো মহাভাগ্য আজি মিলিল আমাৰ ।
 কোন প্ৰয়োজন সাৰ্থো তোমা দোহাকাৰ ॥
 হেন শুনি ধীৰে ধীৰে কহে শনৈশ্চৰ ।
 প্ৰয়োজন আছে বাজা তোমাৰ গোচৰ ॥
 বিচাৰ কৰিয়া কহ শ্ৰীবৎস বাজন ।
 আমি দুজনৰ শ্ৰেষ্ঠতৰ কোনজন ॥
 শ্ৰীবৎস বাজন মহা সঙ্কটে পৰিণী ।
 মনে মনে নৰপতি প্ৰমাদ গণিলা ॥

সেই শব্দতে বুজায় সকলো
 ভবিষ্যত দিয়ে ভাঙি
 মিহঁতৰ কথা নুবুজোঁ নুবুজোঁ
 মইয়ে কুকুৰী-কাণী ।

তোৰে কথাতেই ভুলি থাকো মই
 তোৰে জনি কপ চাট ;
 বিশ্ব-বচোতাৰ বিপুল বিভূতি
 সকলো পাহৰোঁ মই ।

আদৰ মালতী নিচেই কুমলী
 মোৰে ভৰি লাগি তাই,
 লেডসেউ হই আপ বাই বয়
 পাপিনী পৰশ পাই ।

সি বোৰ ভাবনা নেভাবোঁ সমূলি
 চকলা উতলা মই,
 সিহেতু এতিয়া পালোঁ প্ৰতিফল
 নিজ হাতে হাতে হয় ।

শুই বহি বহি কতনো কৈছিলি
 আজিও মনত পৰে
 আকাশী ভায়না শুনি শুনি তোৰ
 হিয়া মোৰ নিতে জলে ।

তইয়ে কৈছিলি বচোতে বহোতে
শিলো যদি লোপ পায়,
তোবে বুকুতেই লইয়ে সাধবে,
দিবি মৰমৰ ঠাই ।

তইয়ে কৈছিলি হালোতে বদিছে
চুমা খাবলই মোক,
শাপ দিয়ে আহি কোনো নৰকীয়ে
শিলা হৈ চাবি মোক ।

ববি চিবকাল সেই ভাষতেই
ববি তই থৰ লাগি
মোৰ কপ চাই অনন্ত কালত
নিতে মত্তলীয়া হবি ।

তইয়ে কৈছিলি ছয়োবো বঙত
জুৰিট হিংসাত পুৰি
শুকাই গলেও নেভাগে আমাৰ
আনন্দ-মোহন-পুৰী ।

পীৰিতি আমাৰ বব চিবকাল
বব সাঁত বিখ জুৰি,
উলাহ-মালহে নাচিম, হইয়ো
প্ৰেম সাগৰত পৰি ।

বসি আছে নৰপতি নিজ সিংহাসনে ।
 হেনকালে সভা মাজে পশে দুয়োজনে ॥
 চমকি গৈলন্ত সভা দিব্য জ্যোতি পাই ।
 উঠিলা আসন হস্তে পাছে নৰবায় ॥
 প্ৰণাম কৰিলা তুটকো কৃতাপ্তলি কৰি ।
 কৰিলা অনেক স্তুতি দণ্ডবৃত্তে পৰি ॥
 ৰাজ্যৰ স্তুতিত তুট হৈয়া দুয়োজন ।
 কৰিলন্ত অনন্তবে আসন গ্ৰহণ ॥
 দক্ষিণ ভাগত স্বৰ্ণ সিংহাসনোপৰি ।
 ছট্টিচতে বসিলন্ত জলধি কুমাৰী ॥
 বাম ভাগে দিব্য বৌপ্য সিংহাসন লৈয়া ।
 বসিলা ভাস্কৰ স্তম্ভ তুট মনে গৈয়া ॥
 মধ্যভাগে সুশোভিত জীবৎস ৰাজন ।
 সুহৃদ আলাপ নানা কৰে তিনজন ॥
 হেনকালে লক্ষ্মী আক শনি মহাশয় ।
 ৰাজ্যক সম্বোধি কথা ধীবে ধীবে কয় ॥
 বিচাৰ সিদ্ধান্ত আবে দিয়া নবব ।
 কোনজন শ্ৰেষ্ঠতৰ আমি তুজনৰ ॥
 হেন শুনি হাসি পাছে বোলে নবব ।
 স্বৰূপ শুনিও দুয়ো আমাৰ উত্তৰ ॥
 দক্ষিণ ভাগত স্থান প্ৰধান জনৰ ।
 বাম ভাগে অপ্ৰধান বোলে নিবন্তৰ ॥

ৰাজ্যৰ এতেক বাক্য শুনি শনৈশ্চৰ ।
 চিত্ত নোহে ছিৰ কোপে কম্পে কলেৱৰ ॥
 নিমৰিষ মনে পাছে সভা পৰিহৰি ।
 তথা হৈতে তেতিক্ষ্ণে গৈলন্ত আতৰি ॥
 সন্তুষ্টা হইয়া লক্ষ্মী শ্ৰীবৎসৰ প্ৰতি ।
 কহিলা মধুৰ বাক্যে শুনা নৰপতি ॥
 দীৰ্ঘজীবি গোৱা ৰাজা মোহোৰ বৰত ।
 থাকিবো অচলা হৈয়া তোমাৰ গৃহত ॥
 মুখে-দুখে কোনো কালে নছাড়ি তোমাক ।
 ঠায়াৰ সদৃশ বৈবোঁ এহি গোৰ বাক ॥
 এতিমতে নানাবিধ আশীৰ্বাদ কৰি ।
 বৈকুণ্ঠে চলিয়া গৈলা সিদ্ধুৰ কুমাৰী ॥
 আত অনন্তৰে কথা শুনা নৰপতি ।
 শ্ৰীবৎস ৰাজ্যৰ ভৈলা যেহুৱা দুৰ্গতি ॥
 মহাগ্ৰহ শনৈশ্চৰ খ্যাত চৰাচৰ ।
 বিষম তাহাৰ কোপ শ্ৰীবৎস ওপৰ ॥
 ছিদ্ৰ চাই ফুৰে শনি ক্ৰোধিত অন্তৰ ।
 হেন কালে ঘটে যেন শুনা নৰবৰ ॥
 একদিনা স্নান কৰি শ্ৰীবৎস নূপতি ।
 বসিলন্ত সিংহাসনে হৈয়া স্তম্ভ মতি ॥
 হেনকালে কুকৰ্ণ কুকুৰ আসিলা ।
 ৰাজ্যৰ স্নানৰ জল খাইয়া গুছি গৈল ॥

সেই ছিদ্ৰ পাইয়া শনি প্ৰবেশ কৰিল ।
 শ্ৰীবৎস ৰাজ্যত মহা অমঙ্গল ভৈল ॥
 শনিৰ প্ৰভাৱে ৰাজ্য ভৈল ছাবখাৰ ।
 অনাবৃষ্টি দুৰ্ভিক্ষ দৈনতা হাহাকাৰ ॥
 ৰাজ্য জুৰি সৰ্ব্বস্থানে অমঙ্গল ভৈলা ।
 প্ৰজাৰ কান্দোন ৰোলে গগণ ভেদিলা ॥
 মন্দিৰৰ চূড়া ভাঙি পূৰে অকস্মাত ।
 স্থানে স্থানে অকস্মাত হয উল্কাপাত ॥
 অগ্নিদাহ বন্ধুবৃষ্টি ঘটে অমঙ্গল ।
 ধূমকেতু উজ্জ্বলায় গগণ মণ্ডল ॥
 গজ অশ্ব মহিষাদি মৰে নানা ভাৱে ।
 কাউৰী শিয়ালে ডাকে বিকট আৱাৰে ॥
 বিপদে কাতৰ হইয়া যত প্ৰজাগণ ।
 ৰাজ্যৰ সমীপে আসি কৰয় বোদন ॥
 বিষম শঙ্কটে পৰি শ্ৰীবৎস ৰাজন ।
 ভয়ে দুখে ভৈলা ৰাজ্য অতি ত্ৰিয়মান ॥
 তাৰ ভাৰ্য্যা চিন্তা সতী মহা গুণৱতী ।
 কান্দিবে লাগিলা বাণী শোক কৰি অতি ॥
 দেখিয়া বুলিলা ৰাজ্য শাস্ত্ৰনা বচন ।
 মোৰ বাক্যে প্ৰাণপ্ৰিয়া স্থিৰ কৰা মন ॥
 সম্পদৰ অনুগামী বিপদ নিশ্চয় ।
 জন্ম হৈলে অৱশ্যই মৰিবে লাগয় ॥

আত শোক কৰা প্ৰিয়ে সবে অকাৰণ ।
 কৰ্মফল কোনো কপে নহয় খণ্ডন ॥
 বাজাব প্ৰবোধে বাণী ভৈলী স্থিৰ ভাৱ ।
 দেখিয়োক নবলোক দৈব্যৰ প্ৰভাৱ ॥
 অখিল পাথৰী-পতি শ্ৰীবৎস ৰাজন ।
 দৈবদোষে হয় তাৰ এনে অঘটন ।
 হেন জানি এৰা শোক এহেন কাৰণে ।
 অৰ্পণ কৰিও মন কৃষ্ণৰ চৰণে ॥
 বেদবেত্তা মহামুনি ব্যাস বিৰচিত ।
 যুধিষ্ঠিৰ আগে যেন শ্ৰীকৃষ্ণ কথিত ॥
 শুনিয়া অমৃতময় শ্ৰীবৎস আখ্যান ।
 শিৱপদ স্মৰি শুদ্ধ কৰা মন প্ৰাণ ॥

— —

শ্ৰীবৎস আৰু চিত্ৰাৰ বনলৈ গমন ।

ছবি

শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি ৰাজা শুন্য আত অনন্তবে
 যিবা ভৈলী শ্ৰীবৎস ৰাজৰ ।
 শনি কোপানলে পৰি সুখ শাস্তি হেৰুৱাই
 যি কৰিলী পাছে নৰবৰ ॥

তিনি পক্ষ বহি গৈল ছাৰখাৰ ভৈল ৰাজ্য
নাপাই উপাই গুণি গাঠি
ভাৰ্য্যাক সন্মোদি পাছে কহিবে লাগিলা ৰাজ্য
শুনা প্ৰিয়ে চিন্তা মহা শান্তি ॥
দৈবৰ বিপাকে পৰি এনুৱা অৱস্থা ভৈল
শনি দুখ দিবেক বিস্তৰ ।
বিপদ কাণ্ডাৰ হৰি তাহাৰ চৰণ চিন্তি
ইহাৰ উপাঠ এক ধৰ ॥
হীৰা মৰ্গি মুক্সা আদি মাৰ্গিকা কাঞ্চন কিচু
ভাল মতে কৰহ সঞ্চয় ।
বিচিত্ৰ বসনে বান্ধি অনা বস্ত্ৰে আচ্ছাদিয়া
ৰাখা এহি বিপদ সময় ॥
স্বামীবাক্য শিৰে ধৰি পাছে চিন্তা মহাৰাণী
কাধাৰ ভিতবে শ্লোগোপনে ।
বহুমূল্য ধন আউৰ বিচিত্ৰ বসন আদি
সঞ্চয় কৰিলা সৱধানে ॥
অনন্তৰে নৰপতি ভাৰ্য্যাত কহিলা মতি
শুনা প্ৰিয়ে বচন আমাৰ ।
ৰাজ্যধন নষ্ট ভৈল শনিৰ কোপত পৰি
ভৈল এহি জীৱন অসাৰ ॥
পিতৃ-গৃহে গৈয়া তুমি ৰাখা নিজ জীৱনক
যেতে তৈতে থাকিবোহো মই

শনি দোষ নষ্ট ভৈলে পুনৰাট পাইবো লা
 যদি দৈব নিৰ্বন্ধ আছেয় ॥
 স্বামীৰ এনুৱা বাক্য শুনি চিন্তা মহাসত
 কহিবে লাগিলা ধীৰ কৰি ।
 ইহেন নিৰ্দয় কথা কি সতে কহিলা না
 কিমতে থাকিবো প্ৰাণ ধৰি ॥
 পিতৃ গৃহে যাউবাব নোহে যে সময় ইটে
 বিপদ সাগৰ ঘাৰ আগে ।
 অৰ্দ্ধাঙ্গিনী ৰূপে আমি সুখ দুখ নিবন্তে
 থাকিবে তোমাৰ সঙ্গ লাগে ॥
 ভাৰ্যা বাক্য মনে গুণি শ্ৰীবৎস নুপতি পাছে
 মনে চিন্তি কবিলন্ত স্থিৰ ।
 বনক চলিয়া যাউব নিজ ভাৰ্যা সঙ্গ কৰি
 এবাটবাক প্ৰভাৱ শনিৰ ॥
 মধাৰাত্ৰি যবে ভৈল জগত নিদ্ৰাৰ কোলে
 উঠি ৰাজা সেই শুভক্ষণে ।
 সঙ্গ কৰি চিন্তাসতী নিঃশব্দে চলিয়া গৈলা
 প্ৰবেশ কৰিবে ঘোৰ বনে ॥
 হেনকালে লক্ষ্মী মার সাদৰে বুলিলা আসি
 শুনা ৰাজা আমাব বচন ।
 তুমি যৈতে থাকি গৈয় আমিও থাকিব তৈতে
 নেবিবো তোমাক কলচন ॥

জানিবা নিশ্চিত বাজা চুখ কাল অন্ত হলে
 নিজ বাজা পাইবা পুতুবাৰ ।
 বিদায় মাগিলোঁ। আমি বনে চলিওক বাজা
 শেষে শুভ হৈবেক তোমাৰ ।
 এহি বুলি লক্ষ্মী মায় অক্ষয়ান তৈলা য়েবে
 চলে নুপ চিন্তা সতী লৈয়া ।
 ধন-বহু সমন্বিত বাথাক মূৰত লৈয়া
 ঘোৰ বনে প্ৰবেশিলা গৈয়া ॥
 দেখি'য়াক নবশোক শ্ৰীবৎস বাজাৰ দশা
 দৈবে কাৰ সকলো সম্ভব ।
 হেনজানি সংসাৰব সম্পদত নমজিয়া
 মুখ কৰা বৃষ কৃষ্ণ বৰ ॥
 শ্ৰীমহাভাৰত সিদ্ধু তাগাৰ অমৃত নুপ
 শ্ৰীবৎস বাজাৰ হটো কথা ।
 পত্নীহনে বিৰাহলোঁ। আমি অত্যাধন নব
 শিৱপদে নমিয়া সৰ্বথা ॥

শ্ৰীবৎসৰ প্ৰতি শনিৰ হুলনা ।

পদ

শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি শুন পাণ্ডুৰ নন্দন ।
 ভাৰ্যা সঙ্গৈ শ্ৰীবৎস নৃপতি গৈলা বন ॥
 দিনেবাতি শত শত দাস দাসী গণ ।
 পৰিচৰ্যা কৰে যিটো কোমল চৰণ ॥
 বনমাজে কণ্টকে বিক্ষিপ্তে হেন পাৰ ।
 যজ্ঞগাতে ভৈলা বাণী বিহ্বল স্বভাৱ ॥
 এহিমতে বাজা বাণী হৈয়া অগ্ৰসৰ ।
 সন্মুখে দেখিলা এক নদী ভয়ঙ্কৰ ॥
 কেনমতে হৈবে পাৰ চিন্তে দুয়োজন ।
 দুখৰ ওপৰি দুখ দৈবৰ লিখন ॥
 মাথে হাত দিয়া দুয়ো কৰেণ ক্ৰন্দন ।
 হেনকালে দেখিল কান্দাবী একজন ॥
 জীৰ্ণ নৌকা নদী মাজে বায় ধীবে ধীবে
 দেখিয়া নৃপতি তাক বুলিলা কাতৰে ॥
 শুনিও কাণ্ডাবী দয়া কৰা একবাৰ ।
 দুস্তৰ নদীত হুজনক কৰা পাৰ ॥
 হেন শুনি কাণ্ডাবী বুলিলা পাছে হাসি
 কাৰ নাবী হৰিয়া আনিয়া আছা আসি
 বিশেষ কৰিয়া মোত দিয়া পৰিচয় !
 হেন শুনি শ্ৰীবৎস নৃপতি ধীবে কয় ॥

কিবা দিবো পৰিচয় মুখে নামে কথা ।
 দৈবব কাৰণে ভৈল এমুৱা অৱস্থা ॥
 শ্ৰীবৎস নৃপতি আমি এই চিন্তা বাণী ।
 দৈব বশে বনে আমি আছোঁ দুটি প্ৰাণী ॥
 শুনিয়া কাণ্ডাৰী বোলে শুনা মহামতি ।
 তাল বেতাল সিদ্ধ যে আছিল নৃপতি ॥
 মন্ত্ৰীসব, ভাই বন্ধু অমুচৰ গণ ।
 বিপদ সময়ে কৈক গেল হে ৰাজন ॥
 হেন শুনি বুলিলন্ত শ্ৰীবৎস নৃপতি ।
 অসাৰ সংসাৰ এই জানিও স্মৃতি ॥
 পিতা মাতা ভাই বন্ধু মায়াৰ সৃজন ।
 পুত্ৰ পৰিবাৰ আদি মায়াৰ বন্ধন ॥
 নিজ নিজ কৰ্মফল ভুঞ্জি জীৱগণ ।
 জানিয়া ধৰ্ম্মত মতি ৰাখে সুধীজন ॥
 অনিত্য সংসাৰ ইটো অসাৰ বাসনা ।
 স্বপ্নপ্ৰায় অলীক সংসাৰ ইটো জানা ॥
 হাসিয়া কাণ্ডাৰী বোলে শুনা নৰপতি ।
 দেখা মোৰ ভগ্ন নৌকা জীৰ্ণ শীৰ্ণ অতি ॥
 যেনে তেনে দুইজন হৈবে পাৰা পাৰ ।
 তিনিজন ভৈলে ভয় আছে ডুবাব ॥
 বিচাৰ কৰিয়া চোৱা নৃপ নিজ মনে ।
 পত্নী লৈয়া আগে পাৰ হোৱা সাৱধানে ॥

তাত পাছে কাথা পাৰ কৰি দিব আমি ।
 নিৰ্ভয়ে চলিয়া যাইবে পাৰিবাহা তুমি ॥
 হেন শুনি বাজা পাছে মনে গুণি চাইলা ।
 কাথা আগে কৰোঁ পাৰ সিদ্ধান্ত কৰিলা ॥
 দুইজনে কাথাখানি ধৰাধৰি কৰি ।
 যতনে তুলিয়া দিলা নৌকাৰ ওপৰি ॥
 কাণ্ডাবী গৈলন্ত চলি ভগ্ন নৌকা বাই ।
 অকস্মাতে সেই নদী গৈলন্ত শুকাই ॥
 বুজিবে পাৰিলা পাছে শ্ৰীবৎস বাজন ।
 ছলনা কৰিলা আসি সূৰ্য্যৰ দন্দন ॥
 হাঁয় হাঁয় কৰে বাজা ধন গৈল বুলি ।
 শনিৰ কৌশল বাজা বুজিলা সমূলি ॥
 মায়া নদী সৃষ্টি কৰি কাণ্ডাবী হইয়া
 আসিয়া সকলো ধন নিলেক হৰিয়া ॥
 দুখৰ ওপৰি দুখ ভুগি দুয়োজন ।
 প্ৰবেশ কৰিল গৈয়া চিত্ৰধ্বজ বন ॥
 হেনকালে বজনী প্ৰভাত আসি ভৈলা ।
 পূৰ্ব দিকে দিমনি উদয় হইলা ॥
 হাথিতে নপাবি পাৰে শ্ৰান্ত হৈয়া অতি ।
 বিশ্রাম কৰিবে বাণী কৰিলেক মতি ॥
 আঁঠিলেক সেই স্থানে দিব্য শৰোবৰ
 মানাবিধ ফুল ফল আছিল বিস্তৰ ।

অনন্তৰে সেই সৰোবৰে স্নান কৰি ।
 গোটাই আনিলা বাজা প্ৰচুৰ বদৰী ॥
 ইষ্টদেৱ পূজা কৰি উভয়ে খাইলা ।
 জলপান কৰি মহা তৃপ্তি লভিলা ॥
 সেই বনে আছিলন্ত হিংস্ৰ জন্তুগণ ।
 সিংহ ব্যাঘ্ৰ আদি কৰি নাযায় গণন ॥
 দেখিয়া হইলা বাজা সভয় অন্তৰ ।
 হৃদয়ে স্মৰিবে লৈয়া প্ৰভু গণধৰ ॥
 বিপদে পৰিচোঁ প্ৰভো ইহেন সময় ।
 বক্ষা কৰা আসি প্ৰভো দান দয়াময় ॥
 হেনকালে দৈৱকাণী শুনিল বাজন ।
 “ভয় নাই আমি সদা কৰিবো বক্ষণ” ॥
 শুনিয়া বাজাৰ ভৈলা আনন্দিত মন ।
 বন মাজে হুষ্ট চিহ্ন কৰে বিচৰণ ॥
 একদিনা দেখি বাজা কতক ধীবৰ !
 খুঁজিলেক তাসম্বাক মৎস নববৰ ॥
 শুনিয়া ধীবৰ গণু বিষাদে বোলয় ।
 মৎস নাহি পাইলো আজি শুনা :হাশয় ॥
 শুনিয়া নৃপতি বোলে পাইবা এইবাৰ ।
 আমাৰ বচনে জাল বোৱা পুহুবাৰ ॥
 তাল বেতালেক বাজা স্মৰণ কৰিল ।
 ধীবৰৰ জালে মাছ অনেক মিলিল ॥

সন্তুষ্ট হইয়া পাছে ধীবৰ সকল ।
 এক গোট শল মাছ নৃপতিক দিল ॥
 মাছ আনি বাণী হাতে দিয়া নৰপতি ।
 কহিবে লাগিলা শুনা চিন্তা মহাসতী ॥
 পুৰি দিয়া মাছ মোক কবোহো ভক্ষণ ।
 ক্ষুধাত পীড়িত মোৰ কাতৰ জীৱন ॥
 বাণী বোলে ভাল কথা কহিলা বাজন ।
 পোৰা মাছে শনি দোষ কৰয় খণ্ডন ॥
 এহি বুলি বাণী পাছে অগনি জালিয়া ।
 সযতনে মাছ গোট পেলাইলা পুৰিয়া ॥
 মনে মনে চিন্তা কৰে বাণী গুণৱতী ।
 পোৰা মাছ কিমতে খাইবে নৰপতি ॥
 ৰাজ অৱৈ ব্যঞ্জন তৃপ্তি নাহি যাব ।
 দৈৱ বশে পোৰা মাছ তাহাৰ আহাৰ ॥
 ছাই গুছাইবাক মনে মাছৰ গাৱৰ ।
 ধুইবাক লাগিয়া বাণী নিলা সৰোবৰ ॥
 জল দিয়া যেনে সযতনে কৰে খোত ।
 পলাইল হাতৰ হস্তে পোৰা মাছ গোট ॥
 বিশ্বয় হইয়া বাণী কান্দিকে লাগিলা ।
 হৰি হৰি ইটো কেনে আচৰিত ভৈলা ॥
 বিশ্বাস কৰিবে নাহি কভু নৰপতি ॥
 আমি খাইলোঁ মাছ বুলি হৈবে ক্ৰোধমতি ॥

বুলিবেক মাছ খাইয়া কৰ প্ৰতাৰণ ।
 কোনকালে পোৰা মাছ কৰে পলায়ন ॥
 মৃত্যু সে মঙ্গল মোৰ নাহিকে টপায় ।
 এহি বুলি কান্দে বাণী ইনাই বিনাই ॥
 শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি শুনা ধৰ্ম্ম নৰমনি ।
 মায়া কৰি পোৰা মাছ হৰিলেক শনি ॥
 কান্দিয়া কান্দিয়া বাণী বাজাব গোচৰে ।
 সমস্ত বৃত্তান্ত নিবেদিল নববৰে ॥
 শুনিয়া হাসিয়া কহে শ্ৰীবৎস বাজন ।
 শুনিলোঁহো আচৰিত ইটো অঘটন ॥
 হেন কাল শূন্যে থাক শনি মহাসতি ।
 কহিল আকাশ বাণী শ্ৰীবৎসৰ প্ৰতি ॥
 ব্যাস বিৰাচিত মহাভাৰতৰ কথা ।
 শুনিলে দুৰ্গতি খণ্ডে নহয় অগ্ৰথা ॥

শ্ৰীবৎসৰ প্ৰতি শনিৰ আকাশ বাণী

শুনবে অধম শ্ৰীবৎস বাজ ।
 কপট প্ৰবন্ধে দিলিহি লাঙ ॥
 খুজিয়া তোহোত ছায় বিচাৰ ।
 পাইলোঁ অপমান দুঃসহ ভাৰ ॥

আমি ভৈলোঁ। সৰু লক্ষ্মী সে বৰ ।
 কৈত তোৰ লক্ষ্মী এবে বৰ্বৰ ॥
 প্ৰথমে কৰি আছোঁ। ৰাজ্য নাশ ।
 দিছোঁহো। তুঘোৰ অৰণ্য বাস ॥
 জ্ঞাভেদ কৰিবো শেষে সম্প্ৰাত ।
 জানিব নিশ্চয় অৰে কপটি ॥
 সৰ্ব্বঘটে থাকি বিচৰোঁ। আমি ।
 ত্ৰিভুবনে পূজ্য জগত স্বামী ॥
 ত্ৰেতাযুগে জাত বৈকুণ্ঠ পতি ।
 দশবথ সূত ৰাম স্মৃতি ॥
 মোহোৰ কোপে গৈলা ঘোৰ বন ।
 সঙ্কে ভাৰ্যা সীতা ভাতৃ লক্ষণ ॥
 লক্ষ্মী স্বৰূপিনী জানকী সতা ।
 ভুঞ্জিল অশেষ যাতনা অতি ॥
 অৰণ্যে হৰি নিলা দশাননে ।
 বাস ভৈলা শেষে অশোক বনে ॥
 দক্ষৰ অপূৰ্ব বৃত্তান্ত শুন ।
 যজ্ঞনাশ ছাগমুণ্ড ধাৰণ ॥
 শিৱ জায়া সতী ভেজিয়া কায়া ।
 জন্মিলা হিমালয় গৃহে গৈয়া ॥
 শনিৰ প্ৰভাব এহি সকল ।
 দেখিও দুৰ্ম্মতি মোহোৰ বল ॥

হেগা কৰি মোক ভাবিয়া হীন ।
 স্বৰ্গত্যাগ ইন্দ্র অনেক দিন ॥
 মোহোৰ সঙ্গে কৰি ছৰ্ণিবাদ ।
 শ্ৰীহৰি সাধিলা নিজ প্ৰমাদ ॥
 বৈকুণ্ঠ এৰ দেব নাৰায়ণ ।
 কবিলন্তু কীট ৰূপ ধারণ ॥
 দৈত্যপতি বলি কোপে মোহোৰ ।
 বান্ধ লৈয়া গৈল পাতালপুৰ ॥
 ভুবন পূজ্য আমি শনৈশ্চৰ ।
 মোক অৱহেলা কৰ বৰ্ণব ॥
 পৃথিবী পতি তই মহাৰাজ ।
 শ্ৰেষ্ঠা পূজ্যা লক্ষ্মী জগত মাজ ॥
 ভাল বাদ কৈল মোহোৰ সতে ।
 দেখোঁ লক্ষ্মী তোক ৰাখে কিমতে ॥
 এতেক বুলি পাছে শনৈশ্চৰ ।
 আকাশগামী ভৈল গ্ৰহবৰ ॥
 শনিৰ এতেক শুনি বচন ।
 ভৈলন্তু শ্ৰীবৎস বিষাদ মন ॥
 বুলিলন্তু ৰাজা ভাৰ্য্যাক চাই ।
 ঘটিলন্তু শনি দোষে সমুদায় ॥
 দৈব দোষে ভৈল গুৰু গতি ।
 হৰিব পদে নছাৰোক মতি ॥

থাকোক ধৰ্ম্মে মন নিবন্তৰ ।
 ভুঞ্জো যত ফল নিজ কৰ্ম্মৰ ॥
 হেনয় চিন্তা কৰি নৰবায় ।
 কটাইলা দিন ফলমূল খাই ॥
 ইমতে পঞ্চ বৰ্ষ বহি গৈলা ।
 তাত পাছে শুনা যি কথা ভৈলা ॥
 সুধা ভাণ্ড মহাভাৰত পদ ।
 শুনিয়া পাপ এৰা সভাসদ ॥

—:—

কাঠুৰিয়া গৃহত শ্ৰীবৎসৰ বাস আৰু বণিকৰ
 দ্বাৰা চিন্তাহৰণ ।

পদ

শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি শুনা ধৰ্ম্মৰ নন্দন ।
 বনে থাকি দেখিলন্তু শ্ৰীবৎস ৰাজন ॥
 ফল মূল পূৰ্ব্বৱৰ্ত্তে নিমিলে বনত ।
 বাস কৰিবাক ৰাজা গৈলা নগৰত ॥
 নগৰৰ দক্ষিণত গৈলা নৰপতি ।
 বহু ঘৰ কাঠুৰিয়া দেখিলা তহিতি ॥

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY.

শনি চৰিত

২৫

আশ্ৰয় মাগিয়া বাজা কাঠুৰিয়া গ্ৰামে ।
বাস কৰিবাক লৈলা ভাসম্বাৰ সমে ॥
কাঠ কটা বৃত্তি বাজা কৰিবাক লৈলা ।
কাঠুৰিয়া গৃহে বাজা আনন্দে থাকিলা ॥
ৰূপ গুণ দেখিয়া চিন্তাৰ সুবিমল ।
মোহ গৈলা কাঠুৰিয়া বমণী সকল ॥
কাঠুৰিয়াগণ সজে ত্ৰীবৎস নৃপতি ।
বনে প্ৰবেশিলা কাঠ কাটিবাক প্ৰতি ॥
স্বভাৱে অভাস্ত সেই কাঠুৰিয়া গণ ।
বৰ বৰ কাঠ বোজা বান্ধে তেতিক্ষণ ॥
দেখি বাজা চিন্তা কৰি মনে আপোনাৰ ।
বাছিয়া আনিল মাত্ৰ চন্দনৰ সাৰ ॥
কাঠুৰিয়াগণ সমে বজাৰে আসিয়া ।
বিকিল চন্দন সাৰ বহুমূল্য লৈয়া ॥
ভাং ভাল খাও জ্বৰা কিনিয়া বাজন ।
আনিয়া সলীদ হাতে কৰিল অৰ্পণ ॥
বাজা বোলে শুনা বাণী আমাৰ বচন ।
ভোজন কৰাইবো কাঠুৰিয়া বন্ধুগণ ॥
শুনিয়া আনন্দে বাণী কৰিলা বন্ধন ।
ডাকিয়া আনিলা বাজা কাঠুৰিয়া গণ ॥
বাণী দিলা আনি অন্ন বাটীলা বাজন ।
পৰম আনন্দে ভুঞ্জে কাঠুৰিয়া গণ ॥

সবাকো তুঘিলা বাজা বিনয় বচনে ।
 চলিলা কাঠুৰগণ অতি হৃষ্ট মনে ॥
 শুনা বাজা যুদ্ধিষ্ঠিৰ কথা আতপৰ ।
 যিমতে বিপদ আসে শ্ৰীবৎস নুপৰ ॥
 একদিনা সিথানে বণিক একজন ।
 চপাইলা তাহাৰ নোকা বানিজ্য কাৰণ ॥
 অকস্মাতে বালিচৰে লাগে নোকা তাৰ ।
 বিষম শঙ্কাটে পৰে সেই সদাগৰ ॥
 কি কৰিবো কিবা হৈবে চিন্তে মনে মনে ।
 হেনকালে দেখা বাজা পাণ্ডুৰ নন্দন ॥
 হাতে লৈয়া পুথি পাঁজি ছদ্মবশ ধৰি ।
 গণক হইয়া শনি আসে শীঘ্ৰ কৰি ॥
 পাঁজি মেলি বোলে সাধু শুনয়ো কাৰণ ।
 যিবা হেতু ভৈল তযু এনুৱা ঘটন ॥
 তযু ভাৰ্য্যা নবগ্রহ অৰ্চনা কৰন্তে ।
 অৱজ্ঞা কৰিয়া তুমি আইলা গৃহ হন্তে ॥
 সেই হেতু ভৈল তযু এনুৱা অৱস্থা ।
 স্বৰূপ কহিলো সাধু শুনা মোৰ কথা ॥
 হেন শুনি বোলে সাধু কৰি যোড় হাত ।
 যতোক কহিলা মানে মিছা নাহি তাত ॥
 এবে কোন কৰ্ম কৰো কৈয়ো দয়া কৰি ।
 গণক বুলিলা চলি যাইবে তযু তৰী ॥

এক কৰ্ম সাধু তুমি কৰিয়ো এক্ৰণ ।
 ডাকিয়া আনহ কাঠুৰিয়া ভাৰ্য্যা গণ ॥
 পতিব্ৰতা নাৰী এক আছে ইথানত ।
 তাইৰ স্পৰ্শে তযু তবী ভাসিবে জলত ॥
 এই উপদেশ বাণী দিয়া বৰিণকক ।
 ছদ্মবেশী শান গৈলা আপোন স্থানক ॥
 আত অনন্তবে শুনা যেন কথা ভৈলা ।
 আপোন কিঙ্কৰ সাধু ডাকিয়া আনিলা ॥
 কৰিলা আদেশ তাক পৰম আদৰে ।
 কাঠুৰিয়া ভাৰ্য্যাগণ আনহ সাদৰে ॥
 চালনা কিঙ্কৰ মানি সাধুৰ বচন ।
 স্তুতি বাক্যে আনিলা কাঠুৰ নাৰীগণ ॥
 সাধুৰ স্তুতিত কাঠুৰিয়া নাৰীগণ ।
 একে একে আসি নৌকা কৰিল স্পৰ্শন ॥
 নিজ নিজ মান লৈয়া সবে চলি গৈলা ।
 সাধুৰ তবণী কোনোমতে নাভাসিলা ॥
 দেখি সাধু মনে মনে চিন্তিবাক লৈলা ।
 জানিলা গণক বাক্য সবে মিছা ভৈলা ॥
 তথাপি পূৰ্ণা সাধু কিঙ্কৰক চাই ।
 আছে নেকি কোনো নাৰী না আসি সিঠাই ॥
 কিঙ্কৰ বদতি প্ৰভো আছে এক নাৰী ।
 স্বামীৰ নিষেধে তাইক আনিতে নপাবি ॥

এতেক শুনিয়া সাধু কৰিলা চিন্তন ।
 সেই নাবী হৈতে সিঁজিবক প্ৰয়োজন ॥
 হেন চিন্তা কৰি সাধু গৈলা শীঘ্ৰগতি ।
 যৈত আছে শ্ৰীবৎস বমণী চিন্তা সতী ॥
 সাবিনয়ে কহে সাধু মুখে মিষ্ট বাক্ ।
 বিপদে পৰিছোঁ মার বাখিও আমাক ॥
 শুনিয়া কৰিলা চিন্তা চিন্তা মহাসতী ।
 বাহিৰে যাইবাক মানা কৰিলা নুপতি ॥
 তথাপি শৰণাগত বিমুখ হইলে ।
 ধৰ্ম্ম যায় বসাতলে শাস্ত্ৰে হেন বোলে ॥
 সেই হেতু যাঈব আমি সাধুৰ সহিত ।
 আশ্ৰিত জনৰ সাধিবাক লাগি হিত ॥
 যতপি জানিয়া কোপ কৰয় বজন ।
 মাগিবোহো ক্ৰমা ধৰি দুখানি চৰণ ॥
 এহি বুলি চিন্তা সতী চিত্ত কৰি স্থিৰ ।
 গৃহ হৈতে সাধু সঙ্গে আইলা নদী তীৰ ।
 পতিৰ চৰণ স্মৰি নৌকা পৰশিলা ।
 ভেঙ্কণে সাধুৰ তবী ভাসিয়া উঠিলা ॥
 বিস্ময় মানিয়া সাধু চিন্তিলা মনত ।
 থাকে যদি ইটো নাবী আমাৰ নৌকাত ।
 মোহোৰ তৰণী নালাগিবে কোনো থানে
 জানিয়া বাণীক তোলে নৌকাত যতনে ॥

চিন্তাদেবী লৈয়া সাধু নৌকাৰ ওপৰে ।
 চলিল দক্ষিণ পথে হৰিষ অন্তৰে ॥
 কান্দিবে লাগিলা বাণী শোকাকুলা হৈয়া ।
 ঘটাইলোঁ এহুৱা পতিবাক্য উপেক্ষিয়া ॥
 উপায় নেদেখি বাণী কান্দিলা বিজ্ঞৰ ।
 স্বাস্থ্যভাৱে ডাকে দেবী দেৱ দিনকৰ ॥
 অখিল বিশ্বৰ পিতা, দেৱ দিনমনি ।
 সঙ্কটে পৰিয়া ডাকোঁ অৱলা বমণী ॥
 দিওক কুকপ মোৰ ৰূপক লইয়া ।
 এহি বুলি কান্দে বাণী বস্ত্ৰ ভিজাইয়া ॥
 তুষ্ট হইয়া দিবাকৰ বুলিলেক বাণী ।
 ভয় নাই ভয় নাই চিন্তা মহাৰাণী ॥
 আমি সূৰ্য্য তযু ৰূপ কৰিয়া হৰণ ।
 দিলোঁ জৰাজীৰ্ণ ৰূপ কৰিও ধাৰণ ॥
 প্ৰয়োজন মতে সতী মোহোক সুৰ্ৰিৰি ।
 নিজৰূপ পাঠিবা শেষে কইলোঁ নিষ্ঠ কৰি ॥
 এহিমতে চিন্তাসতী জৰাকপ ধৰি ।
 বহিলা সাধুৰ সোহি নৌকাৰ ওপৰি ॥
 ইমতে প্ৰতিজ্ঞাপূৰ্ণ কৈলা শনৈশ্চৰ ।
 স্ত্ৰীভেদ ঘটাইলা দেখা ত্ৰীবৎস নুপৰ ॥
 ব্যাসদেৱ বিৰচিত ঐ মহাভাবত ।
 চিন্তাৰ আখ্যান আছে অবণ্য পৰ্ব্বত ॥

সদাগৰ এক ইথানে আসন্তে
 আটক ভৈলন্ত তৰী ।
 কাঠুবিয়া নাৰী সবক সাদৰে
 নিলা নিমন্ত্ৰণ কৰি ॥
 নাৰী সব মধ্যে ঘিৰা সতী গয়
 তাইৰ হস্ত পৰশনে ।
 ভাসিবেক তৰী সিহেতু নগিক
 সবাকো নিলা যতনে ॥
 এক এক কৰি কাঠুৰ বমণী
 সবে নৌকা পৰশিলা ।
 কাহাবো পৰশে নাভাসিল তৰী
 বিপদে সাধু পৰিলা ॥
 অনেক কাকুতি কৰি বাবস্থাব
 শেষে নিল চিন্তা সতী ।
 তাইৰ পৰশনে ভাসিল তৰণী
 বিস্ময় বাণক অতি ॥
 ছল কৰি সিটো বাণক নৌকাছ
 ভাৱে চিন্তাক নিল ।
 হেন নিদাকণ বাৰ্ডা শুনি বাজা
 ভ্ৰমিত ধৰি পাবল ॥
 সস্থিত পাইয়া কান্দিবে লাগিলা
 কৈক চিন্তা মোৰ গৈলা

ৰাজ্য নাশ আৰু বনবাস ছয়া
শেষে স্ত্ৰী বিচ্ছেদ ভৈলা ॥

এহি বুলি ৰাজা নদী কূল ধৰি
চলি গৈলা বিমৰিষ ।

সবাকো পুছিয়া চিন্তাৰ বাৰতা
নপাইলা একো উদ্দিশ ॥

ভ্ৰমে নানা স্থান গহন কানন
দুখে শোকে অনাহাৰ ।

শৰীৰ শুকাইল প্ৰাণ মাত্ৰ বৈল
বিবাহে প্ৰিয়া ভাৰ্ঘ্যাব ॥

দেখা সভাসদ দৈৱৰ নিৰ্বন্ধ
কোনে ধণ্ডাইবেক পাৰে ।

ধৰ্ম কৰা সাৰ কহে দীনজন
বন্দিয়া শিৱৰ পায়ে ॥

**সুবৰ্ভি আশ্ৰমত শ্ৰীবৎসৰ স্থিতি আৰু বণিকৰ
দ্বাৰা স্বৰ্ণপাট হৰণ।**

পদ

শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি শুনা কুন্তীৰ নন্দন ।
 চিন্তা অশ্বেষণ কৰি শ্ৰীবৎস ৰাজন ॥
 অনন্তবে পাইলা বন চিত্তানন্দ নাম ।
 আছিলেক তৈতে খ্যাত সুবৰ্ভি আশ্ৰম ॥
 অমৰ বাঞ্চিত বন বিচিত্ৰ সুন্দৰ ।
 নানাবিধ ফল-পুষ্প অতি মনোহৰ ॥
 স্থানে স্থানে পুস্কবিণী জল নিৰমল ।
 দিব্য শোভা কৰে তৈত অসংখ্য কমল ॥
 ছয় ঋতু একসঙ্গে বিৰাজে সিথান ।
 অক্ষয় কানন তাৰ নৃত্তিকে সমান ॥
 'পশু পক্ষী কেহ কাক দৰ নাহি কৰে ।
 ভক্ষ্য ভোক্তা একসঙ্গে নিবসতি কৰে ॥
 সুবৰ্ভি গো-মাতা সতী সিটো আশ্ৰমৰ ।
 নিলন্ত আশ্ৰয় তান কাছে নৰবৰ ॥
 অনন্তবে সুবৰ্ভি পুছিল নৃপতিক ।
 পৰিচয় দেহ বাপু মোত কৰি ঠিক ॥

শুনিয়া প্ৰাগ্দেশপতি শ্ৰীবৎস বাজন ।
 সমস্ত কাহিনী তৈতে কৰিলা বৰ্ণন ॥
 যিমত বিবোধ লক্ষ্মী শনিৰ মাজত ।
 লক্ষ্মীক বুলিলা শ্ৰেষ্ঠ ত্ৰায় বিজাবত ॥
 যিমতে পৰিলা ৰাজ্য শনিৰ কোপত ।
 ৰাজ্যনাশ বনবাস ভৈলশা যিবামত ॥
 চিন্তা সঙ্গ বিচ্ছেদ ভৈলন্ত যেন কৰি ।
 সমস্ত বৰ্ণাইলা ৰাজ্য এক এক কৰি ॥
 বোলন্ত সুৰভি শনি ৰাজ্যৰ কাহিনী ।
 মোহোৰ আশ্ৰমে থাকা তুমি নৃপমনি ॥
 শনিভয় নাহি ৰাজ্য আশ্ৰমে আনাৰ ।
 ইথানত গ্ৰহদোষ নঘটে তোমাৰ ॥
 যতদিন নঘটে কু-দিন অবসান ।
 ইথানে কৰিও বাস তুমি মতিমান ॥
 নষ্টৰাজ্য হৈবে প্ৰাপ্তি শুনা নবধাৰ ।
 চিন্তা সহ মিলন হৈবেক পুনৰায় ॥
 মোহোৰ দুধাবা দুক্ষ ভুঞ্জিয়া থাকিবা ।
 পূৰ্বৰ অৱস্থা শেষে অৱশ্যে পাইবা ॥
 যতপি ছাড়িয়া ৰাজ্য যোৱা ইটো বন ।
 ঘটাইবেক পুনৰায় শনি অঘটন ॥
 শুনিয়া শ্ৰীবৎস অতি আশ্চৰ্যিত ভৈলা ।
 সুৰভি আশ্ৰমে ৰাজ্য কতোদিন বৈলা ॥

শ্ৰীকৃষ্ণ বদতি যুধিষ্ঠিৰ ধৰ্ম্মৰায় ।
 শুবভিৰ দুই ধাৰা দুন্ধ ৰাজা খায় ॥
 শুবভিৰ দুন্ধ পৰি ভিজে বসুমতী ।
 যতনে বিচিত্ৰ বোকা কৰে নৰপতি ॥
 দুইহাতে বোকাৰ দুই পাটক ধৰিয়া ।
 তাল ও বেতাল সিদ্ধ হৃদয়ে ভাবিয়া ॥
 দুই পাট যোগে গাঠে এক স্বৰ্ণপাট ।
 সহস্ৰ সহস্ৰ পাট গাঠে এহিমত ॥
 শুনা ৰাজা যুধিষ্ঠিৰ পুনঃ দৈব বলে ।
 যিমতে শ্ৰীবৎস পৰে শনিৰ কবলে ॥
 কৰিলেক যিটো সাধু চিন্তাক হৰণ ।
 নৌকাৰ ওপৰে যায় হৰযিত মন ॥
 নদীতীৰে থাকি ৰাজা তাহাক দেখিয়া ।
 উঠে স্বৰে ৰাজ্য তাক বুলিলা ডাকিয়া ॥
 আনা নৌকা চপাইয়া সাধু মহাশয় ।
 প্ৰয়োজন এক সাধু তোমাত আছয় ॥
 শুনিয়া ৰাজাৰ বাক্য সেঠ মতাজন ।
 নৌকা লৈয়া নদীতীৰে কৰিলা গমন ॥
 বিনয়ে নুপতি বোলে শুনা মহামতি ।
 দৈৱদোষে মোহোৰ এনুৰা ভৈল গতি ॥
 উচ্চ বংশে জন্ম লভি ভাগ্যৰ বলত ।
 হেৰাইলোঁ সমস্ত নিজ কৰ্ম্মৰ ফলত ॥

বিপদ সাগৰে পৰি ভৈলোঁ। নিৰাশ্ৰয় ।
 কৰিও কিঞ্চিত দয়া সাধু মহাশয় ॥
 মোহোৰ হাতত আছে বহু স্বৰ্ণপাট ।
 দয়া কৰি লৈও সাধু তোমাৰ নৌকাত ॥
 তযু সঙ্গ আমি চলি যাইবো এতিক্ষণ ।
 স্বৰ্ণপাট বেচি যদি পাওঁ কিছু ধন ॥
 দুৰ্ঘোৰ বিপদে তেবে পাওঁ পৰিত্ৰাণ :
 তোমাৰ নিকটে মাগোঁ দয়া এহিমান ॥
 বুলিলন্তু সাধু পাছে শুনা মহা মতি ।
 ভয় নাই মোহোৰ লগত কৰা গতি ॥
 অনন্তবে তেতিক্ষণে আদেশি কিস্কৰ ।
 স্বৰ্ণপাত তোলে সাধু নৌকাৰ ওপৰ ॥
 সাধুৰ আশ্বাস পাইয়া শ্ৰীবৎস নৃপতি ।
 তাহাৰ নৌকাত উঠে হৈয়া স্তম্ভমতি ॥
 কতদূৰ গৈয়া ভাবে সাধু দুৰাচাৰ ।
 ভাগ্যবশে ধনপ্ৰাপ্তি ঘটিল আমাৰ ॥
 বিশেষ দুৰ্জ্জন ইটো কণ্টক পথৰ ।
 আক মাৰি স্বৰ্ণপাট কৰোহোঁ নিজৰ ॥
 ঈমতে কৰিয়া চিন্তা সাধু দুৰাচাৰ ।
 বান্ধিলেক হাত পায় শ্ৰীবৎস বাজাৰ ॥
 নৌকাহস্তে নৃপতিক জলে পেলাইল ।
 শনি দোষে নৃপতিৰ হেন দশা ভৈল ॥

সঙ্কটে ছাড়িলা বাজা পৰিত্ৰাহি ডাক ।
 তাল ও বেতাল বন্ধু বাখিও আমাক ॥
 ঠেক গৈলা চিন্তা সতী পৰাণ আমাৰ ।
 নৰণ কালত দেখা দিয়া একবাৰ ॥
 তাল ও বেতাল দেখি বিপদ বাজাৰ ।
 কৰিলা বাজাক বন্ধা দুই গুণাধাৰ ॥
 চক্ষুক কৰিলা বন্ধা তাল মহামতি ।
 ভেলারূপে বেতাল রাখিলা নৰপতি ॥
 লঘু হৈয়া নৰপতি ভাসিলা ভেলাত ।
 শুনা ধৰ্ম্ববাজ যেন ঘটে সিবেলাত ॥
 চিন্তাবাগী আছিলন্ত সাধুৰ নৌকাত ।
 শুনিয়া প্ৰভুৰ ডাক উঠি অকস্মাত ॥
 স্বামীৰ চৰণ চিন্তা কাবয়া মনত ।
 পেলাইলা বালিচ এক নদীৰ জলত ॥
 আশ্ৰয় কৰিয়া সেই বালিচ ওপৰ ।
 ভেলাত ভাসিয়া গৈলা সিটো নুপবৰ ॥
 শুনিয়েক যেন কথা আত অনন্তৰ ।
 ঘটন দৈৱৰ যেন শুনা নববৰ ॥
 আসয়া লাগিলা ভেলা মৌতিপুৰ ধামে ।
 মালিনী আছিল তৈতে বস্তাৱতী নামে ॥
 তাহাৰ উছানে ভেলা লাগিয়' বহিলা ।
 শুক পুষ্পমানে তৈত বিকশিত হৈলা ॥

চতুৰ্দ্দিকে পুষ্পচয় ফুটিয়া উঠিলা ।
 গন্ধে কপে সিটো বন জাতিষ্কাৰ কৈলা ॥
 মধুলোভে ভ্ৰমৰ সবৰ কোলাহল ।
 কোকিলৰ ডাকে বন মুখৰিত ভৈল ॥
 ধনু সমে পঞ্চশৰ ধৰিয়া হাতত ।
 তৈভে আসি কামদেৱ 'ভৈলা উপস্থিত ॥
 অনন্তবে মালিনী পৰিয়া বন মাজে ।
 দেখিলন্ত পুষ্পসৱ মনোহৰ সাজে ॥
 চতুৰ্দ্দিক নিৰখিল সিটো উদ্গানৰ ।
 অকস্মাত পৰে চকু ৰাজাৰ ওপৰ ॥
 দেখিয়া পুৰুষ সেই বিচিত্ৰ সুন্দৰ ।
 মালিনী পুছিল দীবে কবি যোড়কৰ ॥
 কৈব হস্তে আসি আছা তুমি কোনজন ।
 স্বৰূপ কহিও মোত এহি নিবেদন ॥
 হেনশুনি বুলিবে লাগিলা নৰবৰ ।
 দৈৱদোষে ভৈল মোৰ বিপদ বিস্তৰ ॥
 নোকা লৈয়া কাণিজ্য কৰিবে লাগি আউলোঁ ।
 জলে ডুবি গৈল নোকা সব হাবাইলো ॥
 পূৰ্ব পুণ্যফলে প্ৰাণ ৰহিল মোহোৰ ।
 দুৰ্ভাগ্য কাৰণে ভৈল বিপদ দুৰ্ঘোৰ ॥
 মালিনী বুলিবে লৈলা শ্ৰীবৎসৰ প্ৰতি ।
 মোহোৰ বচন শুনায়োক মহামতি ॥

থাকিও আমাৰ ঘৰে তুমি মহাশয় ।
 ভাল ভৈল দিন তযু জানিও নশচয় ॥
 অগাধ জন্ত নৌকা ডুবিল তোমাৰ ।
 তথাপিতো শ্ৰাণ পাইলা হইলা উদ্ধাৰ ॥
 গৃহৰ মধ্যত আমি একেটি পৰাণী ।
 মোহোৰ ভাগিন কপে থাকা মহামানী ॥
 মালিনীৰ বাক্য শুনি শ্ৰীবৎস নূপতি ।
 কিছুদিন তৈতে বাজা কৰিলা বসতি ॥
 শ্ৰীবৎস আখ্যান ইটো মহাভাৰতৰ ।
 শুনিলে পাতক খণ্ডে শুনা যত নৰ ॥

মালিনীৰ গৃহত শ্ৰীবৎসৰ বাস আৰু
 বাহু বাজাৰ কন্যা উদ্ধাৰ বৰলাভ ।

তুমুৰি

যজুমান নিগদতি ।
 শুনা ধৰ্ম্ম নৰপতি ॥
 শ্ৰীবৎস নূপতি পাছে ।
 মালিনী গৃহত আছে ॥

বঞ্চে বাজা সুগোপনে ।
 কোনো লোক নাহি জানে ॥
 শুনা ধন্য নববৰ ।
 বিচিত্ৰ গতি দৈব্যৰ ॥
 শুভকাল আসে যাব ।
 ক্ৰমে শুভ হয় তাৰ ॥
 সেই বাছো বাছ বাজা ।
 নবপতি মহাতেজা ॥
 ভদ্ৰা নামে কছা তাৰ ।
 উপমা নাহিকে যাব ॥
 ৰূপে যেন তিলোত্তমা ।
 ক্ষমাশীলা ধবাসম ॥
 গুণে যেন সবস্বতী ।
 তপে অগ্নি স্বাহারতী ॥
 কৰিলা, কঠোৰ তপ ।
 হৰগৌৰী কৰি জপ ॥
 তুষ্ট ভৈলা ভগৱতী ।
 বুলিলা ভদ্ৰাৰ প্ৰতি ॥
 তযু প্ৰতি ভৈলো তুষ্ট ।
 বৰ লোৱা যেন ইষ্ট ॥
 হেন শুনি ভদ্ৰাৱতী ।
 মনে চিন্তি গুণৱতী ॥

বোলে কৃতান্তলি কৰি ।
 শুনা মাতা বিশ্বেশ্বৰী ॥
 শ্ৰীবৎস নৃপতি স্বামী ।
 পাওঁ যেন অভাগিনী ॥
 শুনি পাছে হৰপ্রিয়া ।
 ভদ্রাক আশ্বাস দিয়া ॥
 বুলিলা মধুৰ বাণী ।
 হৈবে স্বামী নৃপমনি ॥
 শ্ৰীবৎস নৃপতিবৰ ।
 বস্তা মালিনীৰ ঘৰ ॥
 ছদ্মবেশে মহামতি ।
 কৰি আছে নিবসতি ॥
 স্বামীৰূপে পাইয়া ত্ৰাস
 মুখে কাল বঞ্চিয়োক
 হেন বৰ দিয়া গোপী
 গৈলন্তু সিথান এৰি ॥
 পাছে ভদ্রা গুণৱতা ।
 ভৈলা তে হৃষ্টমতি ॥
 পূজি দেবী নানামত ।
 শ্ৰীবৎসক হৃদয়ত ॥
 ধৰিয়া একান্ত মন ।
 কটাইলন্তু কিছুদিন ॥

শ্ৰীবৎস নৃপ কাঠিনী ।
 প্ৰকাশিলা বাস য়নি ॥
 অনিয়া অপূৰ্ব কথা ।
 নাশা পাপ এৰা ব্যথা

ৰাজকন্যা ভদ্ৰাৰ লগত শ্ৰীবৎসৰ বিবাহ

পদ

শ্ৰীকৃষ্ণ বদন্তি শুনা ধৰ্ম নৰবৰ ।
 অপূৰ্ব কাঠিনী পুত্ৰ শ্ৰীবৎস ৰাজৰ ॥
 হৰিষে কটায় কাল মালিনী গৃহত ।
 একচিত্তে নাৰায়ণ চিন্তি হৃদয়ত ॥
 ফলে পুষ্পে পূজে ৰাজা দেব গদাধৰ ।
 ৰাখিয়া অচলা মতি ধৰ্মে নৰবৰ ॥
 আত অনন্তৰে শুনা ধৰ্ম নৰপতি ।
 বাছ ৰাজা কন্যা সেই নাম ভদ্ৰাৱতী ॥
 একদিনা ভোজন সময় য়েবে ভৈলা ।
 স্নান অন্তে বাছ ৰাজা ভোজনে বসিলা ॥
 স্বৰ্ণ থাল হাতে তাৰ কন্যা ভদ্ৰাৱতী ।
 পৰিবেশনৰ হেতু আসে শীত্ৰগতি ॥

বাণী জ্ঞান কৰি সিটো আপোন কণ্ঠ্যক ।
 বুলিলন্তু বাছ বাজা পৰিহাস বাক ॥
 এমুৱা কদৰ্যা ভাষ পাইয়া জনকৰ ।
 কান্দি নিবেদিলো ভদ্ৰা মাতৃৰ গোচৰ ॥
 শূনি বাণী মাসি ক্ৰোধে দোলে নুপতিক ।
 এমুৱা আচাৰ বাজা জীৱনত শিক ॥
 বাজভোগে মন্ত হৈয়া ধৰ্ম্ম নষ্ট কৈলা ।
 নিজ কৰ্ম্মদোষে বাঁজা বসাতলে গৈলা ॥
 কৰিয়া বিষয়মদে কুকাৰ্য্য কৰিয়া ।
 পৰকাল বন্ধুধৰ্ম্ম তাহাক এৰিয়া ॥
 ৰাখিলা কুখ্যাতি ইহকালে পৃথিবীত ।
 পৰিলা নৰকে অন্তে পাপে কৰি চিত্ত ॥
 পিতৃ হঠিয়া কন্যাক কৰিলা পৰিহাস ।
 চিৰকাল হৈবে বাজা নৰকত বাস ॥
 সুপাত্ৰত দান কৰি আপোন তনয়া ।
 চিৰকাল লভে সুখ বৈকুণ্ঠত গৈয়া ॥
 ইহেন ধৰ্ম্ম পথ ছাড়ি কিকাৰণ ।
 বিপৰীত আচৰণ কৰিলা বাজন ॥
 বাণীৰ ভৎসনা বাক্য শূনি বাছবাজ ।
 বুলিবে লাগিলা বাজা মনে পাইয়া লাজ ॥
 মোত দোষ নাহি বাণী উটো কাৰণত ।
 কটুক্তি বুলিয়া কষ্ট দিলা অৰাবত ॥

আছন্ত বিবাহ যোগ্য কণ্ঠা যে আমাৰ ।
 নুবুলিলা কোনোদিনে মুখে যে তোমাৰ ॥
 কায়মনো বাক্যে ধৰ্ম্ম পালি আছোঁ আমি ।
 জ্ঞানন্ত সমস্ত প্রভু ত্ৰিজগন্ত স্বামী ॥
 তেবে এক কথা বাণী শুনিও আমাৰ ।
 আজি পাতিবোহো আমি ভদ্রা স্বয়ম্বৰ ॥
 এহি বুলি নবপতি বাহিৰে আসিলা ।
 পাত্ৰ মন্ত্ৰগণ লৈয়া মন্ত্ৰণা কৰিলা ॥
 পৃথিবীত নবপতি আছিল। যিমান ।
 স্বয়ম্বৰ কাৰণে কৰিলা নিমন্ত্ৰণ ॥
 বাহুবাজা নিমন্ত্ৰণ পাইয়া নৃপগণ ।
 চতুবজ্জ দলে সবে কৰিলা গমন ॥
 দীৰ্ঘে দশক্ৰোশ পুৰী আঁতৰ ম্যস্তান ।
 কৰাইলন্ত বাহুবাজা বিচিত্ৰ নিৰ্ম্মাণ ॥
 হেনয় পুৰীত নিমন্ত্ৰিত বাজাগণ ।
 থানে থানে বহিলন্ত আনন্দিত মন ॥
 তুমিলেক বাহুবাজা সব নৃপতিক ।
 বিধিমতে কৰিলন্ত পূজা তাসম্বাক ॥
 তাত পাছে নবপতি অন্তঃপুৰে গৈলা ।
 অধিবাস কাৰ্য্যমানে সমাপন কৈলা ॥
 হৃষ্ট্যাদি অৰ্চন কৰি বিধি অনুসাৰে ।
 ষোড়শ মাতৃকা পূজা কৰি অনন্তৰে ॥

গঙ্গাধিবাসন কৰি কৰি অগ্নিপূজা ।
 গৈলন্তু সভাক বাজ্জদের মহাতেজা ॥
 দেখিওক ধৰ্ম্মৰাজ দৈৱসংঘটন ।
 মালিনীৰ মুখে শুনি শ্ৰীবৎস ৰাজন ॥
 দেখিবাক মনে ৰাজকন্যা স্বয়ম্বৰ ।
 বসিয়া ৰহিলা মূলে কদম্ব বৃক্ষৰ ॥
 স্বয়ম্বৰকাল য়েবে উপস্থিত ভৈলা ।
 আসিয়া যতেক ৰাজা সভাত বসিলা ॥
 হাতে লৈয়া চন্দনৰ পাত্ৰ আৰু মালা ।
 ৰাজকন্যা ভদ্ৰাৱতী সভাত আসিলা ॥
 তিলোত্তমা শচী ৰম্ভা আদি দেৱীগণ ।
 লাজ পায় ভদ্ৰাকপ কৰন্তে দৰ্শন ॥
 লক্ষ্মী অংশে জাত সেই ভদ্ৰা গুণৱতী ।
 তাইৰ কপে গৈলা ভোল যতেক নূপতি ॥
 হেনকালে ভদ্ৰাৱতী কৰি নমস্কাৰ ।
 বিনয় বচনে বোলে আগত সবাৰ ॥
 দেৱতা ব্ৰাহ্মণ গুৰু আৰু ৰাজাগণ ।
 শুনিয়েক যেন মোৰ আছে নিবেদন ॥
 জনাইলো সবাৰ প্ৰতি মোৰ নমস্কাৰ ।
 পাৰ্শ্ব যেন পতি মোৰ এই বাগ্গা সাৰ ॥
 এহি বুলি ভদ্ৰাৱতী চতুৰ্দ্দিকে চাইল ।
 শূণ্ণত আকাশী বাণী শুনিত্তে পাইল ॥

“যাহাৰ কাৰণে তপ কৰিলা বিস্তৰ ।
 আৰাধ্য আছন্ত মূলে কদম্ব বৃক্ষৰ ॥
 হেন শুনি ভদ্রাৰণী আনন্দিত মন ।
 কদম্ব বৃক্ষৰ মূলে কৰিলা গমন ।’
 বসিয়া আছিল তৈতে শ্ৰীবৎস ৰাচন ।
 বিধি মতে ভদ্রা গৈয়া কৰি প্ৰদক্ষিণ ॥
 দিলেক চন্দন মালা চৰণে ৰাজ্যৰ ।
 দণ্ডৱতে বহিলেক সন্মুখ তাহাৰ ॥
 হেন দেখি যত ৰাজ্য সভাত আছিল ।
 ছি ছি বুলি নৃপতিক নিন্দিৰে লাগিল ॥
 কিন্তু আন সাধুজনে বুলিলন্ত বাক ।
 বিধিৰ নিৰ্বন্ধ কোনে পাৰে খণ্ডাইবাক ॥
 কাষাৰ লগত যেন টায়া কৰে গতি ।
 কৰ্মবন্ধ খণ্ডাইবাক নাহিকে শক্তি ॥
 নানাৰূপে নানাৰূপে বুলিয়া বচন ।
 নিজ নিজ ৰাজ্যে চলি গৈলা ৰাজাগণ ॥
 হেন অঘটন দেখি বাহু নবপতি ।
 অন্তঃপুৰে শীঘ্ৰবেগে কৰিলেক গতি ॥
 কান্দিয়া বুলিবে লৈলা ৰাণীৰ আগত ।
 লেগিল এন্তৰা বিধি ভদ্রাৰ ভাগত ॥
 লক্ষ লক্ষ ৰাজ্যসব অবহেলা কৰি ।
 নীচ পুৰুষক ভজে মোহোৰ জীয়াৰী ॥

কুখ্যাতি ৰহিল মোৰ পৃথিৱীৰ মাজে ।
 ইচ্ছা হয় কণ্ঠছেদ কৰো ইটো মাজে ॥
 শুনিয়া প্ৰবোধ বাক্য বোলে মহাৰাণী ।
 নকৰা অযথা চিন্তা ৰাজা মহামানী ॥
 সৃষ্টি-স্থিতি লয় কৰ্ত্তা প্ৰভু ভগবান ।
 সকলো তাহাৰ ইচ্ছা জানিবা ৰাজন ॥
 কুমতি স্মৃতি দাতা সেই নাৰায়ণ ।
 তনয়াৰো ভাগ্য কৰ্ত্তা সেই একজন ॥
 তুমি আমি চিন্তা কৰা নহয় উচিত ।
 জানিয়া প্ৰভুৰ কাৰ্য্য স্থিৰ কৰা চিত্ত ॥
 শুনিয়া ৰাণীৰ হেন প্ৰবোধ বচন ।
 মন্ত্ৰীক আদেশি ৰাজা বুলিলা বচন ॥
 পুৰিৰ বাহিৰে গৃহে কৰিয়া বিধান ।
 ভদ্ৰাৱতী কন্যাৰ দিয়োক বাসস্থান ॥
 দৰিদ্ৰ নীচক ভদ্ৰা কৰিল বৰণ ।
 নকৰিবো কল্যাণ মুখ আউৰ দৰশন ॥
 ভক্ষণ লোজা যত লাগে দিওক যোগান
 কপালে লেখিলা বিধি এলুয়া বিধান ॥
 চিৰকাল ৰক্ষা কৰি আৰাধন ।
 পাটলস্ত দৰিদ্ৰ পতি বিধিৰ লিখন ॥
 লাজে হুখে অপমানে দহয় হৃদয় ।
 অগ্নিত মৰোহো পুৰি হেন ইচ্ছা হয় ।'

এহি বুলি উঠে স্বৰে কান্দে নৰমনি ।
 হেন দেখি প্ৰবোধি বুলিলা মহাৰাণী ॥
 অচিন্ত্য শক্তি সেই প্ৰভু নাৰায়ণ ।
 সৃজন পালন লয় যাহাৰ কাৰণ ॥
 মায়াৰ হইয়া বশ সংসাৰ ভিতৰ ।
 মোহজালে মুগ্ধ হয় জীৱ নিবন্তৰ ॥
 হিৰ কৰি চিত্তৰাজ্য চিন্তিয়োক মনে ।
 আছোহো সমস্ত আমি মায়াৰ বন্ধনে ॥
 কোন কাৰ পিতা কোন কাৰ মাতা হয় ।
 স্বকপত চিন্তা কৰি চোৱা মহাশয় ।
 অসাৰ সংসাৰ এই কিছু নাহি আত ।
 মায়াবন্ধ ছিঙি লৈয়ো আশ্ৰয় ধৰ্ম্মত ॥
 ত্ৰৈলোক্যৰ বন্ধু ধৰ্ম্ম সংসাৰত সাৰ ।
 ধৰ্ম্ম বলে সংসাৰ সমুদ্ৰ হৈবা পাৰ ॥
 বাজাক বুলিলা হেন সাস্ত্ৰনা বচন ।
 বাহিৰ উচ্চানে ৰাণী কৰিলা গমন ॥
 দেখিলন্ত আছে ভদ্ৰা স্বামীৰ কাষত ।
 আনন্দে মগন পতি পাইলা মনোমত ॥
 মনে দুখ কৰি ৰাণী কণ্ঠা কোলে লৈলা ।
 বস্ত্ৰৰ আঁচল দিয়া মুখক মছিলি ॥
 কণ্ঠা-জামাতাক আনি বাহিৰ গৃহক ।
 বুলিলেক মহাৰাণী গুমধুৰ বাক ॥

এহি গৃহে থাকি মনে নকৰিয়া দুখ ।
 শুভদিন ভৈলে ছয়ো পাইবা মহাসুখ ॥
 দয়াবতী ভগৱতী দুৰ্গতি নাশিনী ।
 তাহাৰ কুপায় ভদ্রা হৈবা মহাৰাণী ॥
 ভগৱতা আৰাধনা নযাইবে অথলে ।
 শুভফল পাইবা ভদ্রা কিছুদিন গৈলে ॥
 এহিমতে কন্যা জামাতাক সন্তোষিয়া ।
 ৰাজাক জনাইলা বাণী অন্তঃপুৰে গৈয়া ॥
 শ্ৰীবৎস চিন্তাৰ ঠটো অপূৰ্ব আখ্যান ।
 মহাভাবতৰ বনপৰ্কে বিদ্যমান ॥
 একমনে শুনে যিটো লভে মহাজ্ঞান ।
 শিবপদ স্মৰি ৰচে দীন অভাজন ॥

শ্ৰীবৎসৰ লগত চিন্তাৰ মিলন ।

ছবি

কৃষ্ণ মুখে শ্ৰীবৎসৰ দুৰ্গতি কাহিনী মানে
 শুনিলন্তু পাণ্ডৱ সকল ।
 দ্ৰুপদ নন্দিনী দেৱী পুছিলি কৃষ্ণত পুনু
 কৈয়ো প্ৰভো পাছে যেন ভৈল ॥

চিন্তাৰ কি দশা ভৈল ভদ্রাক লগত লৈয়া
 কিমতে বঞ্চিলা নবপতি ।

কহিও ইসব কথা বিবৰিয়া যদুৰায়
 জানিবে ব্যাকুল মন অতি ॥

শুনিয়া কহিলা কৃষ্ণ শূনা সবে একমনে
 ভৈলা যেনে আত অনন্তৰ ।

পৰ গৃহে পৰ অন্নে বঞ্চিয়া জীবৎস বাজ
 মনে পাইলা দুখ যে বিস্তৰ ॥

দণ্ডে যেন যুগ যায় মনোদুখে অপমানে
 দেখি ভদ্রা বুলিলা বাজাক ।

শূনা প্ৰভো নবমনি দুখৰ গৃহেবে অস্ত
 শোক এৰি চিন্তিয়ো ধৰ্ম্মক ॥

সুখে দুখে সমভাৱে ধৰ্ম্মপথ বন্ধা কাৰ
 সৰ্বদা থাকন্ত জ্ঞানীজন ।

হেন জানি শাস্ত্ৰচিন্তে ধৰ্ম্মত ৰাখিয়া মতি
 হিয়াত চিন্তিয়ো নাৰায়ণ ॥

ধৰ্ম্ম বলে হয় সুখ দুখ মিলে অধৰ্ম্মত
 শাস্ত্ৰে হেন কহয় বিচাৰি ।

দুখ অস্ত অচিৰতে হৈবে তযু মহাৰাজ
 পাইবে ৰাজ্য কৈলো নিষ্ট কৰি ॥

শুনিয়া ভদ্রাৰ বাণী আনন্দিত নবপতি
 দিনে ৰাতি স্মৰি নাৰায়ণ ।

কটাইলা কতক দিন দ্বাদশ বছৰ অন্তে
 শনি ভোগ ভৈলা অৱসান ॥
 অশেষ যাতনা ভুঞ্জি বঞ্চিলেক নৰপতি
 শেষে শুভকাল আসি ভৈলা ।
 একদিনা নব্বায়ে মনে কিছু গুণি গাঠি
 ভদ্রাক মধুৰ ভাষে কৈলা ॥
 শুনিয়েক প্ৰিয়তমে মোহোৰ বচন এক
 তযু পিতৃ আদেশ লইয়া ।
 কৰ্ম এক দিয়া মোক দান সাধিবাক লাগি
 ক্ষীৰোদ নদীৰ তীৰে গৈয়া ॥
 বাজাৰ বচন শুনি মাৱক কহিয়া ভদ্রা
 পিতৃ আজ্ঞা পাইলা তেতিক্ষণে ।
 শ্ৰীবৎস নৃপতি পাছে ক্ষীৰোদ নদীৰ কূলে
 বাসিলন্ত হৰষিত মনে ॥
 শত শত মহাজন ক্ষীৰোদ নদীৰ জলে
 নৌকা লৈয়া চলি যায় বঙ্গে ।
 তাল্লাস কৰিয়া নৌকা আনন্দে তাল্লাসী লৈয়া
 এবন্ত শ্ৰীবৎস বঙ্গমনে ॥
 এহিমতে কতো দিন বহি গৈল নৃপতিৰ
 তাত পাছে শুনা যেন ভৈলা ।
 বাজাৰ সুবৰ্ণ পাট হৰিলন্ত যিটো সাধু
 তাৰ নৌকা নদীত দেখিলা ॥

চিনিয়া শ্ৰীবৎস বাজ কৰিলা আটক নৌকা

নিজ পৰিজনে আঞ্জা দিয়া ।

তেতিক্ষণে নৌকা হস্তে স্বৰ্ণপাট যতমানে

নমাইলন্তু নদীতীৰে নিয়া ॥

হেন দেখি সিটো সাধু বাজাৰ সভাত আসি

বুলিলেক কৰুণ বচন ।

শুনিয়োক মহাৰাজ তোমাৰ জামাতা ইটো

হৰিলন্তু মোৰ স্বৰ্ণ ধন ॥

বাহু বাজা হেন শুনি ক্ৰোধ কৰি জামাতাক

বুলিলন্তু কৰুশ বচন ।

কিকাৰণে বণিকৰ নৌকা লুট পাট কৰি

হৰিলা সমস্ত স্বৰ্ণ ধন ॥

শ্ৰীবৎস নৃপতি বোলে নোহে ইটো সাধুজন

বিষম ভঙ্গৰ ছৰাশয় ।

একখান স্বৰ্ণ পাট কৰে যদি দুইখান

হৈবে তাৰ নাহিকে সংশয় ॥

হেন শুনি মহাৰাজ সাধুক দিলন্তু আঞ্জা

দ্বিখণ্ড কৰিবে স্বৰ্ণ পাট ।

কুঠাৰ ধৰিয়া সাধু দিখণ্ড কৰিবে যত্ন

কৰিলন্তু বাজাৰ সভাত ॥

কোনোমতে নপাৰিয়া লাজে অপমানে সাধু

সভামাজে অধোগুথ ভৈলা ॥

স্বৰ্ণ পাট হাতে ধৰি কহিলা শ্ৰীবৎসবাজ
সাক্ষাত প্ৰমাণ সবে পাইলা ॥

ওকথান স্বৰ্ণ পাট দুখান কৰিবো আমি
দেখিওক সভাসদ গণ ।

এতি বুলি পাট হাতে তাল বেতালক বাজা
সুমবন্তে ভৈলেক দুখান ॥

বিস্ময় ভৈলন্তু দেখি যত সভাসদ গণ
বাহু বাজা বুলিলা বচন ।

দেবতা, গন্ধৰ্ব, যক্ষ, নাগ নৰ ইসবৰ
কোৱা বাপু তুমি কোনজন ॥

পৰম সুভাগী আমি পাইলো তোমাহেন স্বামী
ভদ্ৰাৱতী মোহোৰ জাঁয়াৰী ।

ন ভাগিণী কোৱা মোত স্বৰূপ কালিনী বাপু
পৰিচয় দিয়া শীঘ্ৰ কৰি ॥

পদ

স্বপুৰব বাক্য শুনি শ্ৰীবৎস নূপতি ।

ধীৰে ধীৰে বুলিবাক লৈলন্তু স্মৃতি ॥

শুনা শুনা মহাবাজ আমাৰ বচন ।

উত্তম সহিতে হয় উত্তম মিলন ॥

ଉଚ୍ଚ ନୀଚ ଯୋଗ ବିଧି କଦାପି ନକରେ ।
 ସୁଖ ଦୁଖ ଭୋଗ ମାଥୋ କର୍ମ ଫଳେ କରେ ॥
 କଦାପି ନହୁଁ ବାଜା ଆମି ନୀଚ ଜନ ।
 ସ୍ତ୍ରୀ କରି ଶୁନା ବାଜା ଆମାର ବଚନ ॥
 ଏହି ବୁଲି ଶ୍ଵଶୁର ଆଜ୍ଞା ଶିବେ ଧରି ।
 ବର୍ଣ୍ଣାଇଲା କାହିନୀ ବାଜା ଏକ ଏକ କରି ॥
 ସିମତେ ଆছিলା ବାଜା ପ୍ରାଗଦେଶ ପତି ।
 ଶ୍ରୀବତ୍ସ ନାମତ ତାର ଭାରିଆ ଚିନ୍ତା ସତୀ ॥
 ଚିରକାଳ ଧର୍ମଗତେ ପାଳନ୍ତେ ପ୍ରଜାକ ।
 ସିମତେ ଘଟିଲ ତାର ଦୈବ୍ୟ ବିପାକ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗେ ଘଟେ ଯେନ ଶନିର ବିବାଦ ।
 ଉଭୟର ଦନ୍ତ ଯେନ ଘଟାଉଲା ପ୍ରମାଦ ॥
 ଶନି କୋପେ ସିବଗତେ ବାଜ୍ୟ ନାଶ ଭୈଳା ।
 ବନବାସ ଶ୍ରୀ ବିଚ୍ଛେଦ ସିମତେ ଘଟିଲା ॥
 ଯୁଦ୍ଧା ସମ ଦୁଖ ଯେନ ଦ୍ଵାଦଶ ବଚ୍ଚବ ।
 ପାରିୟା ଶନିର କୋପେ ପାଉଲା ନବବର ॥
 ସମସ୍ତ କାହିନୀ ବାଜା ବର୍ଣ୍ଣାଇଲା ସଭାତ ।
 ହେନ ଶୁନି ବାଜୁ ବାଜା କରି ଯୋଡ଼ହାତ ॥
 ବୁଲିଲା ବଚନ ଅତି ସଭୟ ଅନ୍ତର ।
 ଅଜ୍ଞାନ ଆମାକ କ୍ଷମା କଥା ନବବର ॥
 ଧନ୍ୟା ଧନ୍ୟା ଭଦ୍ରାବତୀ ମୋହୋର ଚୁହିତା ।
 ତାହିବ ପୁଣ୍ୟେ ଭୈଲୋ ଧନ୍ୟ ଆମି ପିତା ମାତା ॥

গৌৰী আবাধনা তাইৰ সার্থক হইল ।
 সেহি হেতু তোমাহেন স্বামীক লভিল ॥
 এহি বুলি কৰে স্তুতি ভূমিত পৰিয়া ।
 শ্ৰীবৎস কহিলা পাছে বিনয় কৰিয়া ॥
 গুৰু জন হৈয়া বাজা হেন ব্যৱহাৰ ।
 কদাপি নহয় যুক্তি শাস্ত্ৰৰ বিচাৰ ॥
 এবে এক কথা শুনিয়োক মহাবাজ ।
 ঘটাই আছে এই দুষ্ট পৰম দুষ্কাৰ্য্য ॥
 প্ৰাণ সম চিন্তা সতী বঞ্ছিয়া দুখত ।
 আহন্ত বন্ধনে এই দুষ্টৰ নোকাত ॥
 মুক্ত কৰা ভাৰ্য্যা মোৰ সেই চিন্তা সতী ।
 হেন শূন বাহু বাজা চলে শীত্ৰগতি ॥
 পাত্ৰ মিত্ৰ সঙ্গৈ গৈয়া দেখিলা নোকাত ।
 চিন্তাকুলা চিন্তাদেবী আহন্ত তথাত ॥
 বুলিলন্ত বাহুৰাজা মধুৰ বচন ।
 দুখ এৰি আই তুমি হিৰ কৰা মন ॥
 তোমাৰ বিবহে দুখী শ্ৰীবৎস বাজন ।
 দুখ অন্তে তাৰ সঙ্গৈ কৰিও মিলন ॥
 জৰাৰুত দেখি পাছে শৰীৰ চিন্তাৰ ।
 পুছন্ত কাৰণ তাৰ বাহু নূপৰব ॥
 শুনি চিন্তা কৰিলন্ত সমস্ত বৰ্ণন ।
 কাঠুৰিয়া গ্ৰামে যেন ঘটে অঘটন ॥

যিমতে সাধুব তৰী আটক হটল !
 দৈবজ্ঞ যিমতে তাৰ উপায় বিহিল ॥
 যিমতে সাধুব সঙ্গে গৈলা চিন্তা সতী ।
 যিমতে হবিলা তাক সাধু মন্দমতি ॥
 যিমতে কুকপ পাইলা সূৰ্য্য আৰাধিয়া ।
 কহিলা সমস্ত কথা চিন্তা বৰ্ণাইয়া ॥
 চিন্তাৰ দুৰ্গতি শুনি বাজা দুখ পাইলা ।
 এত দুখ পাইলা বুলি কান্দিবে লাগিলা ॥
 তাত পাছে চিন্তা দেবী স্মৰিয়া সূৰ্য্যক ।
 লভিলন্ত ভেতিক্ষণে আপোন কথক ॥
 আত অনন্তৰে য়েঃ বাহু নৰপতি ।
 চতুৰ্দোল আনিবাক দিলা শীঘ্ৰগতি ॥
 বুলিলন্ত চিন্তাদেবী শুনা মহাবাজ ।
 চতুৰ্দোল আনিবাক নাহি কিছু কাজ ॥
 নিয়োক মোহোক সঙ্গে শীঘ্ৰ কৰি তৈত ।
 মোৰ প্ৰাণপতি বাস কৰি আছে যৈত ॥
 এহি বুলি চিন্তা সতী বাহু বাজা সঙ্গে
 শ্ৰীবৎস বাজাৰ পাশে চলিলন্ত বঙ্গে ॥
 ব্যাকুলিত চিন্তে আছে শ্ৰীবৎস বাজন ।
 প্ৰদক্ষিণ কৰি চিন্তা তাহাৰ চৰণ ॥ ॥
 প্ৰণাম কৰিয়া বৈলা আনন্দিত ভাৱ ।
 দুইকো দেখি ভৈলা দুয়ো বিহ্বল স্বভাৱ ॥

তাত পাছে আথেবেথে উঠি নবপতি ।
 বাম পাশে বসাই লৈলন্ত চিন্তা সতী ।
 শ্ৰেম অশুৰাগে হুইবো পুঙ্ক অম্বৰ ।
 পাহৰি গৈলন্ত ছয়ো দুখ বিচ্ছেদৰ ॥
 হইয়া অধীৰ চিত্ত শ্ৰীবৎস বাজন ।
 বাবে বাবে চিন্তাক কৰিল্য আলিঙ্গন ॥
 বদনে চুম্বন দিয়া পৰম আনন্দে ।
 বহিয়া গৈলন্ত নেত্রজল শ্ৰেমমদে ॥
 তাত পাছে সুকোমল শযাৰ ওপৰ ।
 আনন্দিত ভাৱে শুতিলন্ত নববৰ ॥
 সেবিল তাহাৰ পদ ভদ্রা চিন্তাসতী ।
 পৰম আনন্দে বৰ্ণনেক সিটো বাতি ॥
 অনন্তবে বৰ্জনী শ্ৰভাত অগসি ভৈল্য ।
 সভা পাতি বাহু বাজ, উৎসৱ কৰিল্য ॥
 নানামতে শ্ৰীবৎস চিন্তাক কৰি পূজা ।
 পৰম মন্তোষ লভিলেক বাহু বাজা ॥
 বাজাৰ সভাত বাসি সভাসদ জনা ।
 বাজনীতি নানা শাস্ত্ৰ কৰে আলোচনা ॥
 ব্যাসক্ৰয় বিৰচিত মহাভাৰতৰ ।
 মিলন কাহিনী ইটো শ্ৰীবৎস চিন্তাৰ ॥
 পৰম মঙ্গলপ্ৰদ জানা নবগণ ।
 শিৱপদ শিবে ধৰি বচৈ দীন জন ॥

বাহু বাজাব বাজসভালৈ শনিৰ আগমন

আৰু শ্ৰীৰংস বাজাক বৰদান ।

বুৰুৰি

যদুপতি নিগদতি ।

শুনা ধৰ্ম্ম নৰপতি ॥

এহিমতে বাহুৰাজা ।

নৰপতি মহাতেজা ॥

বাজসভা পাতি আছে ।

শুনা যেন তৈলা পাছে ॥

শূন্য মার্গে থাক শনি ।

বুলিলা আকাশ বানী ॥

শুনা শুনা সৰ্ব্বজন ।

মোহোৰ বচন যেন ॥

সুৰাশুৰ বিছাধৰ ।

কিন্নৰ বান্ধস নৰ ॥

চৰাচৰ যতমানে ।

সবে মোক শ্ৰেষ্ঠ জানে ॥

ত্ৰিভুবনে কৰে ডৰ ।

হইয়া সামান্য নৰ ॥

শ্ৰীৰংস নৃপতি মোক ।

অৱহেলা কৰিলেক ॥

সহ্য করোঁ কেনমত ।
 দেখা সভাসদ যত ॥
 ঠমতে বুলিয়া বাণী ।
 ক্রমে ক্রমে দেব শনি ॥
 রাজসভা আসিলন্ত ।
 সর্বজন দেখিলন্ত ॥
 আবস্ত পিঙ্গল বর্ণ ।
 তপত সুর্য যেন ॥
 বস্ত্র বস্ত্র পরিধান ।
 সভা মাঞ্জে বিজ্ঞান ॥
 লৈল সভা আলোকিত ।
 সর্বলোক চমকিত ॥
 ভীত হয় দাগুইলা ।
 শ্রীবৎস বুলিবে লৈলা ॥
 অতি মূঢ়মতি আমি ।
 তুমি ত্রিজগতস্বামী ॥
 ত্রিভুবনে পূজ্য তুমি ।
 আগে নিচিনিলোঁ আমি ॥
 গ্রহকপী জনার্দন ।
 আমি অতি মূঢ়জন ॥
 করিলোঁ বিষম দোষ ।
 এনা প্রভো অসন্তোষ ॥

এবে মোক ক্ষমিয়োক ।
 মনে ক্ৰোধ এৰিয়োক ॥
 ক্ষমা ভিক্ষা মাগোঁ আমি ।
 দাস্তে তৃণ খৰি স্বামী ॥
 দয়া কৰি দিয়া বৰ ।
 দেব . দেব শনৈশ্চৰ ॥
 এহিবুলি দণ্ডৰতে ।
 স্তুতি কৰি নানামতে ॥
 শ্ৰীবৎস নিমাত ভৈসী ।
 শনি বুলিবাক লৈলা ॥
 শুনিও শ্ৰীবৎসৰাজ ।
 ঘটিল বিষম কাজ ॥
 তুষ্ট ভৈলোঁ তমু প্ৰতি ।
 শুনা হাবে মহামতি ॥
 পূজি মোক নিবস্তৰ ।
 মুখে থাকা নববৰ ॥
 হুঁ ভাৰ্ঘ্যা লৈয়া সঙ্গৈ ।
 স্বস্থানে চলিও বঙ্গৈ ॥
 হুয়া একচ্ছত্ৰী বাজা ।
 পালিও যতেক প্ৰজা ॥
 দশ হাজাৰ বছৰ ।
 থাকা মুখে নববৰ ॥

শত পুত্র লাভ হৈবে ।
 আউৰ দুই কণা পাইবে ॥
 অন্তকালে মহামানী ।
 হইবা বৈকুণ্ঠ গামী ॥
 বাদ কৰি মোৰ সঙ্গ ।
 ইটো বৰ পাইলা বঙ্গ ॥
 অপূৰ্ব কাহিনী ইটোঁ ।
 তযু নাম লৈবে যিটো ॥
 গুছিব মনৰ ব্যথা ।
 শনিও স্বৰূপ কথা ॥
 এতিমতে দিয়া বৰ ।
 গ্ৰহৰাজ শনৈশ্চৰ ॥
 শেষে অন্তৰ্দ্ধান ভৈলা ।
 বৈকুণ্ঠে চলিয়া গৈলা ॥
 বাস দেৱ বিৰচিত ।
 বন পৰ্বে প্ৰকাশিত ॥
 ক্ৰীঃবৎস ৰাজ্যৰ কথা ।
 শনি এৰা ভৱ ব্যথা ॥
 শিৱ পদ চিন্তি মনে ।
 ৰচে দীনহীন জনে ॥

শ্ৰীহংসৰ নিজৰ ৰাজ্যলৈ গমন ।

পদ

কৃষ্ণক সন্মোখি বোলে ধৰ্ম্ম নৰপতি ।
 তাত পাছে কি কৰিলা শ্ৰীহংস নৃপতি ॥
 শুনিবাক লাগি প্ৰভো ইচ্ছা ভৈল ।
 স্বৰূপ কহিয়া কথা কহ দামোদৰ ॥
 কৃষ্ণ নিগদতি শুনা ধৰ্ম্ম নৰমণ ।
 বব দিয়া বৈকুণ্ঠক চলি গৈলা শনি ॥
 বাহু নৃপতিৰ ৰাজ্যে আনন্দ মিলিলা ।
 বিবিধ উৎসৱ তৈতে সমাবোধে ভৈলা ॥
 নানাবিধ বাজে ৰাজ্য ভৈলা মুখৰিত ।
 ক্ৰীয়া মহোৎসৱ আদি পাতিলা ৰাজ্যত ॥
 অস্ত্ৰবিদ্যা ইন্দ্ৰজাল বিদ্যা আদি কৰি ।
 চমক লগাৱে দেখাই যত নব নাৰী ॥
 উত্তম বসন পিন্ধি যত প্ৰজাগণ ।
 উৎসৱ ক্ৰীয়াও ভৈলা আনন্দে মগন ॥
 নানা-তে ভক্ষা ভোজ্য হৈল অয়োজন ।
 নানাস্থানে ভৈল তৈত ব্ৰাহ্মণ ভোজন ॥
 যত নগৰীয়ালোক জানিতে পাৰিল ।
 মালিনী গৃহত ৰাজ্য শ্ৰীহংস আছিল ॥
 প্ৰশংসা কৰিল সবে বাহু নৃপতিক ।
 বুলিলন্তু ধন্য ধন্য ভদ্ৰাৰ ভাগ্যক ॥

এহিমতে কতোদিন গৈলন্ত বহিয়া ।
 কটাইলা শ্ৰীবৎস কাশ মুখক ভুঞ্জিয়া ॥
 একদিনা যে ড়হাতে শ্ৰীবৎস বাজন ।
 শ্বশুৰৰ আগে কহে কৰি নিবেদন ॥
 আজ্ঞা দিয়া মহাবায় নিজ দেশে যাওঁ ।
 জ্ঞাতি বন্ধু প্ৰজাসব প্ৰাণ ভৰি চাওঁ ॥
 হেনশুনি ছুখ চিত্তে বোলে বাহু বাজ ।
 এহি বাজ্যে থাকি শেষে হৈও বাপু বাজা ॥
 যাইবাক নগাৰে বাপু প্ৰাগদেশ বাজ্য ।
 ই বাজ্যত বাজা জয়া সাধা মোৰ কাৰ্য্য ॥
 শুনিয়া বুলিবে লৈলা শ্ৰীবৎস বাজন ।
 নিদিয়ো বাজন মোক বাধা অকাৰণ ॥
 নিজ বাজ্যে যাইবো আজি এ হ মোৰ বাক ।
 শুনি বাহুৰাজা আজ্ঞা দিলঃ সাৰথিক ॥
 বুলিলন্ত বাহুৰাজা সৈন্য সব চাইয়া ।
 জামাতাৰ সঙ্গে সবে চলিও সাজিয়া ॥
 হেনশুনি বুলিলন্ত শ্ৰীবৎস বাজন ।
 সৈন্য ঘোৰা হাতী আদি নাহি প্ৰয়োজন ॥
 দক্ষিণ সমুদ্ৰ তীৰে আমাৰ বসতি ।
 যাইবাক নপাবে তৈত সৈন্য ঘোৰা হাতী ॥
 তাত পাছে শ্ৰীবৎস নৃপতি মহামতি ।
 তাল বেতালক স্মৰিলন্ত শীত্ৰগতি ॥

তেতিক্ষণে ছয়ো আসি উপস্থিত ভৈলা ।
 শ্রীবৎস নৃপতি পাছে আদেশ কবিলে ॥
 পবন বিপদ বহু তোবা দুইজন ।
 নিজ রাজ্যে লৈও মোক এহি নিবেদন ॥
 চিন্তা ভঙ্গা ছয়ো আসি উঠিলে বধত ।
 বেতাল ডাকিলে বধ আকাশ পথত ॥
 বধব চুড়াত বসি তাল মতিমান ।
 শ্রীবৎস রাজ্যক দেখাই যাস্তু নানাস্থান ॥
 সুবতি আশ্রম আউর কাঠুবিয়া গ্রাম ।
 পোবা মাড় বালেক শনি যিটো স্থান ॥
 ভগ্ন নৌকা লৈয়া শনি আসিয়া যিটাই ।
 কাথা ধন আদি হবি নিলা সমুদয়ে ॥
 একে একে তাল দেখাইলেক সবস্থান ।
 শেষে নিজ রাজ্য পাইলা শ্রীবৎস বাহন ॥
 নামিলা বধব হস্তে শ্রীবৎস নৃপতি ।
 দুই বাণী সঙ্গে কবি চলে শীঘ্র গতি ॥
 রাজ আগমন শুনি যত প্রজাগণ ।
 হবিষে ভৈলন্ত সবে আনন্দে মগন ॥
 পাত্র মিত্র গণ আসি কবিলেক পূজা ।
 বিধিমতে দুনাই শ্রীবৎস ভৈল রাজা ॥
 বহুকাল মহাস্থখে রাজ্য পালিলন্ত ।
 রাজস্বয় অশ্বমেধ আদি যজ্ঞ যত ॥

দান ধৰ্ম আচৰিলা শ্ৰীবৎস ধীমান ।
 সাধিলা সবাবো বাজা অশেষ কল্যান ॥
 বাজাৰ ঔবষে দুই বাণীৰ গৰ্ভত ।
 শতপুত্ৰ আউৰ দুই কন্যা ভৈলা জাত ॥
 অনন্তবে অন্তকালে পৰম কৌতুকে ।
 দুইবাণী সঙ্গে বাজা গৈলা বিষ্ণুলোকে ॥
 অমৃত সমান ইটো শ্ৰীবৎস কাহিনী ।
 তোমাত কহিলো যুধিষ্ঠিৰ মহামানী ॥
 অতএব শুনা বাজা স্থিৰ কৰি মন ।
 দৈবাব্দীন সৰ্ববানাক জানিও বাজন ॥
 ইহেন কাৰণে শোক অতি অকাৰণ ।
 স্থিৰ চিন্তে নৈ যা বাজা ধৰ্মত শৰণ ॥
 পৰম পৱিত্ৰ হ'টা শ্ৰীবৎস চৰিত্ৰ ।
 পৰম সম্পদ ৫৭ শনিৰ মাহাত্ম্য ॥
 ভক্তি ভাৱে পঢ় কিম্বা শুনে যেইজন ।
 তাৰ প্ৰতি শনি তুষ্ট থাকে অনুৰ্গণ ।
 পৰম পৱিত্ৰ হয় সেই সাধুজন ।
 পাপ বিঘ্ন যত তাৰ হয় বিনাশন ॥
 শাস্ত্ৰৰ বচন ইটো জানা সাৰ কৰি ।
 দীন জনে বচৈ শিৱ পাদপদ্ম স্মৰি ॥

— :::: —

[মহাভাৰতৰ বনপৰ্বত শ্ৰীকৃষ্ণোক্ত শ্ৰীবৎস উপাখ্যান সমাপ্ত ।]

শনিৰ মাহাত্ম্য

পদ

শুনিওক সভাসদ শনিৰ মাহাত্ম্য ।
পাপ বিঘ্ন বিনাশক পৰম পবিত্ৰ ॥
ছায়াৰ গৰ্ভত জাত বৰ্বৰ নন্দন ।
শনৈশ্চৰ নাম যাৰ খ্যাত ত্ৰিভুবন ॥
পৰম ভদ্ৰজ্ঞ শনি সংসাৰ ভিতৰে ।
গ্ৰহকপী জনাৰ্দ্দন জানে চৰাচৰে ॥
যত্ৰপি সদয় হয় কোনো জন প্ৰতি ।
মহাভাগ্যশালী হয় সেই মহামতি ॥
পৰ্ম্ম ধন পুত্ৰ যশ লভে সেইজন ।
সমস্ত কামনা তাৰ কৰয় পূৰণ ॥
কিন্তু যদি কদাপিতো কৰে কোপ সৃষ্টি ।
কটাক্ষতে নষ্ট কৰিবাক পাৰে সৃষ্টি ॥
শনৈশ্চৰ প্ৰতিকূল হয় যিজনৰ ।
কদাপি নাথাকে সীমা তাৰ দুৰ্ভাগ্যৰ ॥
বৈকুণ্ঠ নিবাসী বিষ্ণু গুৰু বৃহস্পতি ।
ৰঘুকুলমনি বাম স্ত্ৰীবৎস স্মৃতি ॥
শনি কোপানলে পৰি ভুঞ্জিলা দুৰ্গতি ।
হেন্‌জানি শনিৰ চৰণে বাধা মতি ॥
শনিবাবে স্নুসংঘত থাকি ষিটো জনা ।
শনি-স্তব কৰি কৰে শনিৰ অৰ্চনা ॥

*Library books will give you joy for long
if handled carefully with clean hands*

শনি চৰিত

৬৭

শনি সংক্ৰমণ কালে যিটো সাধু নৰে ।
ভক্তিভাৱে শনিৰ চৰিত্ৰ পাঠ কৰে ॥
শনি পাঠ কৰি যিটো মাহাত্ম্য পঢ়য় ।
অথবা ভক্তি ভাৱে শ্ৰৱণ কৰয় ॥
কদাপি শনিৰ দোষ নঘটয় তাৰ ।
শাস্ত্ৰৰ বচন ইটো জ্ঞানিবাহা সাৰ ॥
সংসাৰে দুৰ্দশাগ্ৰস্ত হয় যিটো জন ।
জ্ঞানি বন্ধু ইষ্ট-মিত্ৰ কৰি নিমন্ত্ৰণ ॥
গোটাইবেক ভক্ষ্য শোভ্য শক্তি অনুসাৰে ।
শনিৰ চৰিত্ৰ পঢ়াইবেক শনিবাবে ॥
একান্ত ভক্তি চিত্তে কৰিবে শ্ৰৱণ ।
শনিৰ মাহাত্ম্য শুনিবেক দিয়া মন ॥
খণ্ডিবে দুৰ্গতি পাইবে পৰম সম্পদ ।
নঘটিবে কোনো কালে দুস্তৰ বিপদ ॥
শাস্ত্ৰৰ বচন ইটো নাহিকে সংশয়
শিৱ-পদ স্মৰি দীন অভাজনে কয় ॥

জাননী

এই পুথি সৰ্বস্বয়ংক লাগিলে তলৰ ঠিকনালৈ
লিখক -

পুথি বোচোঁতা সকলক শতকৰা ২৫ টকা
কমিচন দিয়া হ'ব।

বিনোত—

শ্ৰীকামশী মহন্ত

বহা মাধৱ ষ্টোৰ

পে: বহা

নগাওঁ

- ১। শেৱালি প্ৰকাশ ভৱন—
কেপ্ৰাপটি—নগাওঁ অসম
- ২। লয়াছ' বুকষ্টেল—
পানবজাৰ—গৌহাটী
- ৩। শঙ্কৰদেৱ লাইব্ৰেৰী—
পান বজাৰ—গৌহাটী
- ৪। শৰ্ম্মা এজেন্সি—
ফুলগুৰী
- ৫। সমু এজেন্সি—
গেদাবৰডি, বেবেজীয়া
- ৬। ইন্ডাক্ট ষ্টোৰ—
চাকাইপটি, নগাওঁ অসম

নগাওঁ খেয়ালি প্ৰেছত, প্ৰিন্টাৰ্ছৰ দ্বাৰা দিয়া কৰা হ'ল।